

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

PIRMAS LIETUVIU DIENRAŠTIS AMERIKOJE

Vol. II

KAINA, 3c

Chicago, Ill., Subata, Sausis-January 16, 1915.

Entered as Second-Class Matter March 7, 1914, at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

PRICE, 3c.

No. 13

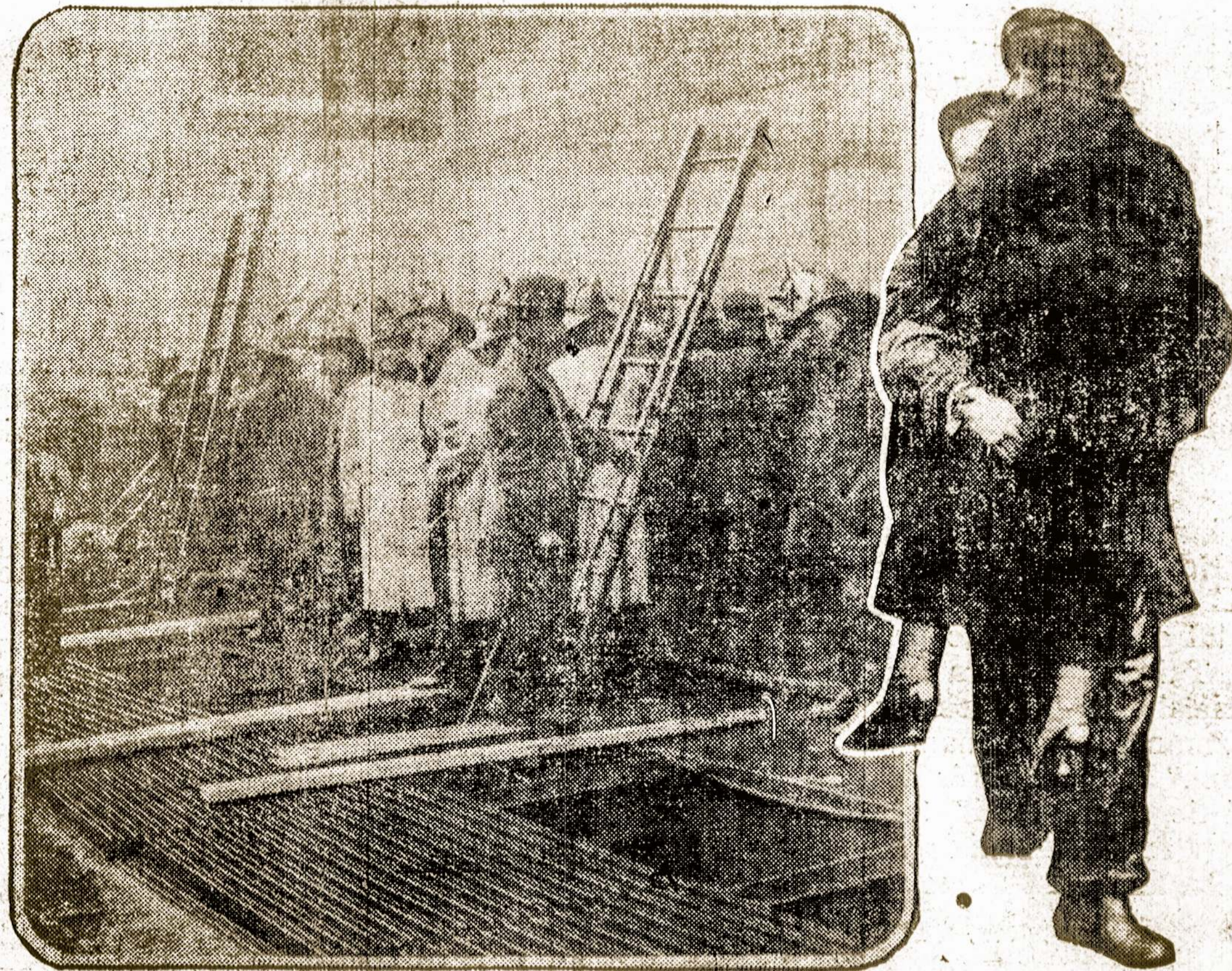
VOKIEČIAI MUSA FRANCUZUS

500 miestu jaute žemes drebejimą

Pražuvusiųjų skaičius siekia 38,000

Szeši Francuzų miestai pateko į Vokiečių rankas

Rusai siunčia daug kariumenes į Prusus

MIRĖ LENKŲ RASYTOJAS
T. T. JEŽ.

Iš Šveicarijos atėjo žinia, kad sausio 11 d. Lezannoje numirė žinomas lenkų rašytojas T. T. Jež, kurio tikra pavardė buvo Zygmunt Milkowski. Mirė jis sulaukęs 92 metų amžiaus.

Miręs Milkowski buvo pulkininku. Jis dalyvavo Vengrijos karėje už liuosybę 1848 m. ir lenkų maište 1863 m. Jo apysakos daugiausia aprašo tas tautų kovas, kuriose jis pats dalyvavo. Po lenkų maišto jis visą laiką gyveno Šveicarijoje. Po savo raštais dažniausia pasirašinėdavo pseudonimu T. T. Jež.

Lietuviams yra žinoma viena jo apysaka iš bulgarų gyvenimo. (Austant). Apysaka iš bulgarų gyvenimo. Kada ir kaip bulgarai pasiiluosavo iš po turkų priespaudos. Parašė T. T. Jež. Vertė Jonas Montvila. Brooklyn, N.Y., 1904. Kaina 75c).

PRĄZUVUSIŲJŲ SKAIČIUS SIEKIA 38,000.

LONDONAS, Jan. 16. — Pasutinės žinios iš Rymo paduoda tikresnį apskaitliavimą, kiek pražuvo žmonių Italijoje nuo žemės drebejimo. Žmonių pražuvo:

Avezzano mieste	11,000
Alba mieste	6,000
Pescina	4,000
San Benedetto	3,000
Magliano	1,300
Capelle	1,200
Scurcolo	870
Lese	450
Castellari	70
Cappadocio	50
Isola	37
Capalacrece	10

Sešiasdešimtyje kitų miestų ir miestelių apie 6,000. Iš viso 38,987.

Sužeistųjų skaičius galys siekti 50,000.

DAUG GYVŲ ISTRAUKIAMA IS GRIUVESIŲ.

LONDONAS, Jan. 15. — Kareiviai daug gyvų ištraukia iš namų, sugriautų Italijos žemės drebejime, kaip praneša telegramas iš Rymo.

Avezzano mieste iš mokyklos griuvėsių ištraukta 20 mergaičių, dar išlikusių gyvomis. Mokykloje jų buvo 150. Visos jos pražuvo, išskyrus 20.

Visi Avezzano miesto viršininkai pražuvo. Paliko gyvas tik vienas policijos prefektas, kurio rūpesčiu daug žmonių tapo išgelbėta nuo pražuties.

Beveik visi ištraukiamieji iš griuvėsių yra sužeisti. Daugelis jų yra sušalusieji. Ne vienas yra numiręs griuvėsiuose nuo žaizdų ir šalčio.

Viena išgelbėtoji iš mokyklos griuvėsių mergaitė papasakojo, kas su visomis atsitiko žemės drebejant. Visos jos meldėsi ko-

plyčioj. Tik umai didelis kryžius nuo altoriaus nupuolė. Tuo pačiu laiku visas namas sudrebėjo, ir sienos pradėjo birti. Daugelis mergaičių palpo iš baimės. Kitos pasileido bėgti apačion, ir ten apalpo jau visos. Atsipeikėjusios, pasijuto užverstos griuvėsiais. Niekur negalima buvo išeiti. Daugelis jų gulėjo nebegyvos. Kelias išlikusias ant rytojaus atkasė kareiviai.

Avezzano miestas buvo beveik vienu darbininkų miestu. Dauguma jų dirbo trijose Avezzano cukraus dirbtuvėse. Iš viso miesto dabar nebeliko nieko. Tebestovi dar tik keletas pakrypusių namų. Iš 12,000 gyventojų išsigelbėjo gal tiktai tukstantis.

Seši kaimai Avezzano apilinkėje taip jau yra išgriauti, ir aukų skaičius juose yra didelis.

Ne mažiau kaip penki šimtai Italijos miestų ir miestelių jau tū žemės drebejimą, kurs apėmė visą Italiją, nuo Rymo iki Ankonos prie Florencijos. Neabejotina, kad šis žemės drebejimas buvo didesnis, kaip tas, kurs sugriovė Messiną keli metai atgal.

Mylios ir mylios žemės ploto turi aiškius pėdsakus žemės drebejimo. Iš daugybės dvarų ir farmų liko tik griuvėsiai, kurie baltuoja dabar tarp laukų.

GAISRAI IR LIGOS PADIDINA NELAIMĘ.

Saltis, alkis, ligos ir prasidėję griuvėsių gasrai dar padidino nelaimę, kurią atnešė Italijai šis žemės drebejimas.

Išsigyti pagelbon kareiviai daugelį kaimų atrado liepsnose. Gaisro pavojus dar didesnis miesteliuose, kur buvo sankrovų su įvairiais chemikalais prietaisais. Kareiviams įsaky-

ta reikale ir išdinamituoti užsudegusius namus, kad prašalinus didesnį pavojų.

NEAPOLIS, Italija, Jan. 15. — Žemei drebant, netoli Salerno nutruko milžiniškas šmotas kalno, ir pradėjo šliaužti žemyn. Apilinkės valstiečiai baisiai persigando, bet galėjo išsigelbėti.

VOKIEČIAI VĖL VERŽIASI
PRIE PARYŽIAUS.

PARYŽIUS, Jan. 15. — Čia yra manoma, kad vokiečiai vėl mano eiti prie Paryžiaus. Taip manyti reikia todėl, kad vokiečiai labai smarkiai pradėjo veikti prie Soissons. Čia jie užpuldinėja francuzus visu smarkumu, ir pats kaizeris randasi čia tarp vokiečių komandierių.

Kaip sako vokiečių pranešimas, Soissons apilinkėje jie atėmė nuo francuzų šešis miestus, ir išvarė francuzus iš viso šiaurinio Aisne upės pakraščio. Po šitų vietų paėmimui vokiečiams belieka prie Paryžiaus apie 50 mylių.

Francijos oficialis pranešimas belgi mažai pasakoja apie mušius prie Soissons, tik pažymi, kad vokiečiai buvo užėmę kaimą St. Paul, bet francuzai, ilgai nelaukę, tą kaimą vėl atsiėmė.

Ant kelio tarp Arras ir Lille Francijos zuavai atėmė nuo vokiečių vieną poziciją.

VOKIEČIAI ATĖMĖ NUO
FRANCUZŲ ŠEŠIS MIESTUS.

BERLINAS, Jan. 15. Vokiečių štabas praneša apie svarbius vokiečių laimėjimus prie Soissons.

Mušiai tęsėsi paskutinės tris dienas, ir juose vokiečiai suėmė nelaisvėn 5,200 francuzų kareivių, atėmė keturiolika armotų, šešis kulkasvaizdžius ir daug revolverių.

Francuzai turėjo daug nuostolių. Ant mušio lauko rasta tarp 4,000 ir 5,000 užmuštų kareivių.

Nuolatiniams užpuolimais vokiečiai atėmė nuo francuzų šešis miestus: Cuffles, Crony, Buoy-le-Long, Missy, Vauxrot ir Vallerie. Visi tie miestai randasi į šiaurę nuo Soissons.

Šitoj pusėjė francuzų pulkai buvo priversti apleisti visą šiaurinį Aisne upės pakraštį. Francuzai pasitraukė po smarkia vokiečių artilerijos ugnia.

NAUJA RUSŲ ARMĖJA
SIUNČIAMA Į PRUSUS

LONDONAS, Jan. 15. — Iš oficialių Rusijos pranešimų matyti, kad rusai daro naują žygį į Prusus. Iš šiaurinės Lenkijos jie traukia dešiniuoju Vislos upės krantu prie Prusų, ir jau atėjo prie Skrwia upės, vydamie prieš savim nedidelius vokiečių kavalerijos pulkus.

Vyriausias rusų karvedys, kunigaikštis Nikalojus įsiveržimui į Prusus turis dabar naują armiją, susidedančią iš 800,000 ar net ir milijono kareivių.

Oficialis rusų pranešimas sako, kad Prusuose ties Loetenu vokiečiai buvo užpuolę rusus, bet buvę atmušti.

NEW YORK, Jan. 15. — Čia nusizūdė turtuolis E. De Forest Smith. Nusisąudamas, jis taipgi sunkiai sužeidė pačią, kuri irgi gali mirti. Atsitikimo liudytoju buvo jų mažas aštuonių metų sūnus.

Kares žiniu sutrauka

FRANCIJOJ vokiečiai atėmė nuo francuzų šešis miestelius Soissons apilinkėje. Rengiasi vėl traukti prie Paryžiaus.

RUSIJOS suorganizuota nauja armija iš 800,000 kareivių įsiveržimui į Prusus.

TURKAI užima daugiaus žemes Persijoje.

IMIGRACIJOS BILIUS
GALUTINAI PRIMITAS.

WASHINGTON, D.C., Jan. 15. — Suv. Valstijų kongresas glautinai priėmė Burnetto imigracijos bilių, kurs reikalauja, kad atvažiuojantys Amerikon mokėtų skaityti ir rašyti. Išskyrimas yra daromas belgams. Negrai nepriskaitomi.

Bilius tuojaus bus atiduotas prezidentui, kurs gal but jį vetuos. Gavęs bilių, prezidentas turi po juo pasirašyti, arba dešimties dienų bėgyje sugrąžinti kongresui su savo paaiškinimu, kodėl jis nepasirašo ir ką nori biliuje pataisyti.

VOKIEČIŲ PRANEŠIMAS

BERLINAS, Jan. 15. — Apie karę su rusais Vokietijos ministerija išleido sekančią pranešimą:

"Rytų Prusose ir šiaurinėje Lenkijoje atmainų nebuvo.

"Lenkijoje, vakaruose nuo Vislos, vokiečių atakos palengva progresuoja. Paimdami vieną rusų poziciją, vokiečiai suėmė 500 nelaisvių ir atėmė tris kulkasvaizdžius. Atkaklios rusų kontr-atakos buvo atmuštos su dideliais nuostoliais priešais."

ALABAMA BUS "SAUSA"

Jan. 15. — Alabamos valstijos legislatoros abu rumai priėmė įstatymą, pagal kurio nuo birželio 30 d. Alabamoj bus uždrausta pardavinėti degtinę. Įstatymą dar reikia patvirtinti Alabamos gubernatoriui. Jei jis nepasirašys ir vetuos, tai įstatymas bus perleistas antru sykiu, ir jis į galę ir be gubernatoriaus parašo.

NEWPORT NEWS, Va., Jan. 15. — Amerikos šarvuotlaid Kansas didžiai tapo apgadin audroje, kuri siautė prie Vėnijos pakraščio. Šarvu reiks bent dvi savaitis tais.

"VISTUKAI" NEVAIKSTO KOLEGIJON.

PITTSBURGH, PA. — Konsantinas Basnaskaus turėjo užmokėti \$50 už patyrimą, kad "viščiukai ar "vištytės" kolegijon mokytus nevaikšto. Mat, jis kolegijos studentes gatvėje pavadinęs "chickens", o da prie to mirkčiojęs. Jos apskundė jį teismui, ir teismas už jas užsistojo ir nubaudė Basnaską už mergaičių pravardžiavimą.

MIWAUKEE, Wis. Jan. 15. — Ant Grand ave. užsidedę Schiltzo hotelis. Tame hotelyje buvo apsigyvenus aktorių trupa. Išsigandusios aktorės išbėgo ant gatvės beveik suvis nuogos. Susirinko daug žmonių, bet jie žiūrėjo ne į gaisrą. Gaisro nebūta didelio, ir aktorės pašokinėjusios ant šalčio galėjo sugrįžti hotelin, kad pasiėmus priedangos savo figūroms.

ORAS

Šiandien vis labyn ukanuota. Šiandien vakare ar rytoj gali buti sniego. Tempeartūra vakar buvo tarp 38 ir 29 laisus. Sautė teka 7:15; nusileidžia 4:45.

Po Lietuvą Besitrąnkant

Dabarties laikų ypač indomu pasivažinėti po Lietuvą, tik nelaimė, kad visa ko negalima aprašyti. Taigi, nors mažą savo įspūdžių saujelę pabersiu skaitytojams.

Kelionėje teko būti man pas dūmos atstovą Januškevičių (Ukm. pav.). Atstovas nevisai dar pasveikęs, bet jau besiruošias Vilniun važiuoti. Girdi, tokiu laiku namie sėdėti negalima. Tą pat manydamas ir aš, palinkėjau jam darbo sėkmės.

Mums bešnekučiuojant, kambarin įeina moteriškė ir pradeda, ašarodama, pasakoti savo vargus. Kelius kartus pasakojo vis tą patį. Matyti buvo, kad tai, ką ji pasakoja, jai labai prie širdies. Atstovas ją nuramino, pridėjo tuo dalyku pasirupinti. Moteriškė nusiramino. — „Tik, ponuli, nuvažiuoju į dūmą, neužmiršk priminti apie mus,“ — dar kartą išeidama maldavo. Vadinasi, maniau sau, žmonių dar užtikima dūmai, pridudama jai svarbos.

Iš senutės pasakojimo ir atstovo paaiškinimo aš sužinojau štai ką.

Pradžioje karės valdžiu būvo parsirūpinti pakvietimą važiuoti armijon savonoriais daiktų vežioti („pogončikū“). Užtat mokama 25 rub. per mėnesį. Valsčiaus „ponai“ tą pakvietimą savaip išaiškino. Viršaitis ar seniūnas, nebeatimenu kuris, užkėlė „ukmergėn, ten gausia atsarginių vežti. Pašaro reikia pasiimti 3 dienoms, kaip paprastai. Kiekvienam įdaves popierėlius, vienam liepęs pasirašyti, už kitą pats pasirašęs. Nuvažiuoja tie vargšai pas „voinską“ atiduoda jam tuos popierėlius, ir išsiunčia karės laukan. Tokie baisyti daiktai atsitinka, mat, popierėliuose parašyta, jog aš N. N. sutinku važiuoti armijon „pogončikū“. Taip ir šios dienos jie ir važinėja. Tos senutės sunus rašęs, jog buvęs pas Karaliaučiu, pasparbėgė Kaunan. Kame jos sunus, nežinanti, nes nebegamanti iš jo laiško. Nenorėčiau tikėti, kad tokie baisyti daiktai atsitinka, jei tai būtų papasakojusi viena moteriškė, bet atstovo patvirtinimas verčia tikėti ir... liusti, nes kiekvienas supranta, ką toks pavyzdys vaizdina. Beje, pridursiu, jog panašius atsitikimus, tai man pasakojo kitas draugas, buvęs švenčionių apskr. Tik čia geriau išėjo. Draugas sužinojęs, kad žmonės varomi „pogončikais“, nuėjęs valsčiūn ir pareikalavęs paaiškinimo. „Ponai“ jį pagazdinę. Girdi, atiduosią tieson už žmonių „buntavojimą“. Matyti „ponai“ labai pabugo, nes žmonių nebevertė važiuoti.

Aš karščiuojuos, sakau, reikia skundas duoti, bet atstovas man paaiškina, kad ir iš tų skundų mažą naudos, nes žmonės dar nesupratę. Atstovas padavęs keliolika skundų ir nieko gera. Padavęs dėl „pogončikū“ vartymo. Gubernatorius atsakė nieko negalys daryti, nes esą tų žmonių parašai. Vadinasi, jie patys norėjo. Paskui davęs taipgi delkųšų ėmimo. Ateina pas atstovą žmonės ir skundžiasi, kad neteisingai arklis ima: kas „patena“ į arklio ir atmeta.

Kai ko viršaitis prašytė prašęs: „Duok rublį, tuomet tavo arklys paliks.“ Padavęs skundą. Prasidėjęs tardymas ir kas pasirodo? Kai reikia liudyti akyse, tuomet nieks nieko nematęs, nieks nieko negirdėjęs.

Toliau atstovas papasakojo, kiek vargo esą su arkliais. Kurį čia dieną liepė suvesti arklis Ukmergėn. Suveda, stovi bent 6 d. sako, nebereikia. Grįžta namo. Kitą dieną gauna telegramą, kad ant rytojaus vėl suvesti arklis Ukmergėn. Vadinasi, atsisukęs vėl dūmk 9 mylias.

Nekaip rupinasi ir su nukentėjusiais dėl karės. Ta moteriškė skundėsi, kad jos atėmė paskutinį arklį. „Zemskis“ įsakęs viršaitiui žiūrėti, kad kaimynai padėtų nudurbiti darbus atsarginių žmonoms ir kurių arkliai atimti, bet viršaitis nė nesirodęs. Patys žmonės nelabai skubinasi galbėti.

Tą pat girdėjau ir Zematijoje. Čia viename valsčiūje taip buvo. Kad ištirus atsarginių žmonių medžiaginių padėjimų, valsčius išrinko „globėjus“. Jų priedermė aplankyti atsarginių žmonas ir ištirti, kiek kuri reikalauja pašalpos. Neatsirado nė vieno kuris iš savo noro būtų sutikęs tai atlikti, reikėjo priversti. Tai va, kiek tėra aratimo meilės! O juk kiek jau metų žmonės „mokinami“, „dorinami.“ Stebėties ir liusti, kad tie „mokytojai“ taip mažą tepadarę, vienok gi drįsta dar ir šiandien dorą monopolizuoti.

Važiuoju geležinkeliu Šiaulių linkui. Dauguma keleivių — pabėgėliai iš Šiaulių ir kitų

Tamagėn grįžo. Šiauliai gerokai aptuštėję. Kas bailesnis, pasiskubino išbėgti, nors pavojaus jokio nebuvo. Iš kur-tai pradėjo eiti žinių, kad vokiečiai jau visai arti. Tie, kuriems pridėjęs jas patikrinti, to nedarė, bet stengėsi patys greičiau išbėgti. Tuo ir žmonės labiau išsigando. Sako, baisyti buvo. Lietus verčia kaip iš kibiro, žmonės bėga, bet nežino nė patys kur. Dabar jau viskas eina į savas vėžes. Giminazijose pradėjo mokinti nuo spalio 23 d., o miesto mokykloje dar anksčiau. Juozapininkai dar suruošę savybės vakarėlį, varpininkai gi to padaryti negali, nes jų butą užėmusi vaikų prieglauda iš Kauno. Girdėjau, kai kurie šiauliečiai tariąs suruošti keletą spektaklių įvairiose vietose labdarų tikslu.

Už Šiaulių, Mažeikių linkui važiuojančių kur-kas mažiau. Išsikalbėjau su keliomis moteriškėmis. Tai atsarginių žmonių, žemaitės. Jos grįžtančios iš Vilniaus nuo savo vyrų. Viena besivežanti antklodę. Jos vyras jau buvęs pas Karaliaučiu, dabar Vilniuje. Neužmiršęs, mat, žmonelei dovanų parvežti. Kita papasakojo, kad jos sunus pinigų parsinešęs. Vėl, turbūt, kame nors „suževojo.“ — Keistas sutvėrimas tas žmogus, — pamaniau sau. — Mirties šmėkla aplinkui laksto, o jis apie antklodes, pinigų galvoja.

Galų gale atsiduriau Zematijos širdyje Zem. Kalvarijoje. Čia žmonės kur-kas ramesni. Spalių 23 d. girdėti buvo šaudymas, bet tai į žmones įspūdžio nebedaro: apsiapato. Pradžioje karo kokių nesamonių nesugalvodavo, ypač davalto, dabar nors ir plepa, bet kur-kas mažiau. Dabar labiau paplito žinios iš laikraščių, tik bėda,

kaip, galų gale teisybės mažai belieka. Vokiečių labai nenori. Girdi, pas vokiečių „didelė parėtkā.“ ten už kiekvieną mažąjį pabauda reik mokėti, „šunį, sako, ir tie mokesniu apkrauti.“ Bijosi vokiečio tvarkos. „Čia, sako, kaip nori, taip ir gyvenk, o pas vokiečius — nei, jei blogai gyvensi, atims gyvenimą.“ Su rusų, girdi, apsiapato. Anksčiau beveik visi buvo tikri, kad vokiečiai ateis ir Kalvarijon, bet dabar to nebemano. Kai-kas pagiria rusų kariuomenę. Sako: — Negalima pykti ant rusų, jie gerai mušasi. Veizėk, francuzai su angliais ir belgais negali vokiečio išvaryti iš savo žemės, o rusai ir vienas jų varo atgal.

Skaityantieji laikraščius indomauja, kur kryps Italija. Turkus visi pajuokia. Kitas su pasigailėjimu sako: „Tas torkas mizerija papulė į maišą.“

Užvedžiau kalbą apie tai, kad lenkams žadama savitumas. Mano žmogutis to savitumo nelabai, matyti, tesuprato ir sako: — Neduok, Dieve, po lenkų papulti. Lenkai blogesni už vokiečius. Mužiko jie nekenčia. Bajorai vėl pradėtu muzikais arti, akėti. — „Bet dabar turbūt taip nebūtų, kaip senovėje.“ — baigdamas pridūrė mano žmogutis.

Karės pradžioje bloga būvęs pinigais. Nieks nieko nepirko. Gi dabar moka už arklis, kuriuos paėmė dėl kariuomenės. Mažeikių rekvizicijos komisija tuoj pinigų užmoka už rugius, avižas, šieną. Šiaip visoki produktai vis brangsta. J. Vanagas. („Lietuvos Žinios“)

Mūsų išeiviai: darbininkai Vokietijoje

Mūsų darbo žmonės ne tik vienoje Amerikoje įeško sau duonos ir uždarbio; jie randa jų arčiau, butent Vokietijoje. Čia eina uždariautų ypač tie mūsų bežemiai ir mažazemiai valstiečiai, kurie neturi pakankamai pinigų Amerikai pasiekti. Nemažai taip pat užkliuva čia ir „amerikiečių“, kurie dėl šiokių ar tokių priežasčių nehepersiiria kitapus jūros. Tokių ateivių darbininkų Vokietija gaudavo iš Rusijos kasmet apie 350 tūkst., kuriam skaičiuije nemaža buvo ir Lietuvos išeivių.

Vokiečių dvarininkai gerai mokėdavo naudoti tą tamsiąją ir nesupratusių darbininkų minią, kuri neturėjo tarp savęs jokių ryšių ir sąjungų savo reikalams apginti neturėjo nė šiaip žmonių, kad jų padėjimu rupintųsi ar juos užstotų. Je paprastai buvo suvaržyti ir supančioti tam tikrais kontraktais, pagal kurių parrisamdydavos vokiečių žemininkams pusvieno ulkio mėnesio. Tie kontraktai buvo žinomai, rašomi taip, kaip darbdaviams tiko ir vargu kuriam tų darbininkų net buvo suprantami ir žinomi.

Karui užėjus, ta visa išeivių darbininkų minia paliko už sienos. Ji ten gal ir tyčia buvo sulaukyta ir dabar tebeilaikoma. Viena, delto vokiečių žemininkai nenustoję savo darbininkų, kurių dabar taip sunku gauti, kita gi, Rusija pasigedo šimto — kito tūkstančių karievių. Tie visi darbininkai tapo dabar belaisviai ir jų padėjimas, žinoma, dar labiau sublogėjo. Net pati valdžia padėjo žemininkams labiau juos varžyti ir naudoti.

Pirmiau išeiviai darbininkai,

nesio, žiemos metu turėdavo pasitraukti iš Vokietijos dabargi — atbulai. Visi dabartiniai 17—45 metų amžiaus per visą žiemą negali pamesti savo vietos, kitaip jiems dargi kalėjimo bausmė grėsia. Tie žiemos mėnesiai dabar teks jiems dykai dirbti. Tiesa, darbo davėjas juos turės maitinti ir butą duoti, bet... užmokesnį; nuo gruodžio 1 d. darbininkai turės mokėti jam tą laikymą po 50 pfeningų (apie 50 kapeikų) už dieną. Žodžiu jau nebe darbininkas uždarbiaus, bet pats darbo davėjas, kuriam tokiu būdu galės atgal grįžti jo pinigai. Vokiečių social-demokratų laikraštis „Vorwärts“ būtų pakėlęs balsą dėl tokio ateivių darbininkų skriaudimo, bet tie balsai karo metu lengva užčiaupti.

Tokiam pat padėjime randasi ir moteris darbininkės nepilnamečiai (ligi 17 metų) ir senesnieji (nuo 45 m.), kuriems neva leidžiama grįžti namo, bet, žinoma, ne staciai per sieną, o tolimu aplinkiniu keliu per kitas bešales valstybes. Važiuoti gi iš vietos gali tik tie, kurie turi pinigų už visą kelią užsimokėti ir gyvena su prirašytais popieriais (pasportais) ir be to dar nėra susirišę su savininkų kokių nors kontraktu žiemos laikui, — bet tokiu vargu ar daug rasis. Žodžiu, ir tie darbo žmonės tampa karo belaisviai, kurie kaip tinkami gali būti visokiems darbams. Skaudžiai plaka karo rykštė tuos bėdinuosius Lietuvos išeivius. GL.

(„Lietuvos Žinios“)

TURKAI SAUDĖ PERSŲ GUBERNATORIUS

LONDONAS, Jan. 15. — Reuterio telegrama iš Tegerano praneša, kad turkai prieš užimant Tavrį, Persijos miestą, sušaudė persų gubernatorių miestuose Budžbulak, Maragha ir Burat.

Turkų spėkos, kurios užėmė Tavrį, dabar traukia toliau Persijon, prie Ispahano, kurs randasi už 200 mylių į pietus nuo Therano.

Iš Rusijos atėjo oficialis išaiškinimas, kodėl rusai turėjo Persijon pasitraukti prieš turkų spėkas. Sako, kad rusai turėjo kitaip perdayti savo plenus, tai todėl ir pasitraukė. Rusai apėjo Azerbaidžano apskritį, kad užėmus geresnes pozicijas kitose vietose.

INDIJA YRA PASIUNTUSI KAREN 200,000 KAREIVIŲ.

DELHI, Indija, Jan. 13. — Indijos vice-karalius baronas Harding savo tarybai pasakė, kad Indija iki šiol pasiuntusi karėn 200,000 kareivių. Tai pirmu kartu tapo žinoma. Indijos kareivių yra Francijoje, Aigypse, Rytų Afrikoj ir ties Persijos užtaka.

NUO 12,000 IKI 15,000UZMUS-TA. 500,000 LIKO BE PASTOGES.

WASHINGTON, D.C., Jan. 15. — Ambasadorius T. N. Page iš Rymo telegrama pranešė, kad Italijoj žemės drebėjimas paėmęs nuo 12,000 iki 15,000 gyvasčių. Sužeistųjų skaičius esąs maž daug toks pat kaip užmirusių. Žmonių be pastogės liko apie pusę milijono.

Ambasadorius klausė Itali-jos valdžios ar nereiks iš Amerikos pagalbos nukentėjusiems Italijos valdžia atsakė, kad Ita-lija pati aprūpins nelaiminguo-sius ir iš sveitimų šalių pagal-

NUODUGNUMAS.

Nuodugnumas yra pasiseki-mo pamatu. Visa, ką mes tik pradėdame, turi būti atlikta nuodugniai. Taip yra ypač tei-singa reikalauose, kurie liečia sveikatą. Jeigu jūs nesijaučia-te gerai, nelaukite, kol jūsų sir-guliavimas išsivystys į ligą, bet gydykitės tuojaus ir gydykitės nuodugniai. Jeigu jūs sirgu-liavimas paeina iš skilvio arba yra užkietėjimo komplikacija, tai jūs turėtumėte pasirinkti Tri-nerio Amerikonišką Kartaus Vyno Elixirą. Kai-kad kelių do-

zų užtenka, tuom tarpu kaip kitais laikais ilgesnis gydymas yra imtinas. Jūs taipgi turėtu-te vartoti šį vaistą apetito nete-kime, diegliuose ir trankioji-muose, nemalonume po val-giui, silpnume. Kaina \$1.00. Aptiekose. Jos Triner, Manu-facturer, 1333—1339 So. Ash-land Ave., Chicago, Ill.

Styvas spranads yra labai ne-maloni liga. Triner's Linimen-tas paprastai suteikia greitai palengvinimą. Kaina 25 arba 50c., per pačią 35 arba 60c.

Fort Dearborn Trust & Savings Bank

Monroe ir Clark Sts. Chicago, Ill.

Taupinami pinigai padėti ant 10-tos ar pirm 10tos dienos mėnesio, neša 3 proc. pelno nuo 1-mos die-nos to mėnesio.

Lietuviai visuo-met užgaudinti. Mes kalbame lie-tuviškai.

Fort Dearborn National Bank

SUVIENYTŲ VALSTIJŲ PADETUVE

Kapitalas ir Perviršis

3,000,000.00

Atliekame Visokius Vietinius ir Užrubežinius

Bankinius Dalykus

HARRY LAWTON
Manageris Užrubežinio Skyriaus

DEANAT BANK
Reteleio Adresas

AR ESI PILIETIS? NE?

Tai nēr ko su Tamstą kalbėtis apie PILIETYSTĘ

TUOJAU NUSIPIRK TĄ NAUDINGĄ KNYGĄ

„Amerikos Pilietis“

O Tada Galėsime Pasikalbėti.

USIPIRK JĄ TAMSTA ŠIANDIEN, nes ji turi didelę svarbą dėl Tamstos, ypač šiuo laiku, kuomet yra gvilde-namas klausimas ar bepriimti svetimtaučius į Amerikos dirbtuves?

Sitoj knygoj randasi visi nuodugnūs paaiškinimai kaslink

Igijimo piliečio teisių. Taipgi yra visi klausimai ir atsakymai Lietuvių ir Anglų kalbose, kurie uždodami teisme. Beto yra paaiškinti svarbiausi dalykai Suv. Valst. konstitucijos, lietuvių ir anglų kalbose. Vienu žodžiu, yra geriausia knyga iš visų panašių knygelių ir kiekvienam norinčiam tapti piliečiu, butinai reikalinga.

Kaina tik 25c

„NAUJIENOS“ 1840 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Dr. Renfer

SPECIALISTAS VYRŲ LIGOSE. GYDO VISOKIAS VYRŲ LIGAS. Mano specialiskumas yra gydyme paslaptingų vyrų ir moterų ligų. Chroniškos ligos vyrų ir moterų yra gydomos su dideliu pasisekimu. Ligos PUSLĖS, INKSTŲ, PILVO, KRAUJO, NERVŲ ir SKUROS.

LIGOS PUSLĖS, INKSTŲ, PILVO, KRAUJO, NERVŲ ir SKUROS.

PATARIMAI DYKAL.

Užsienėjusios ligos, reikalaujančios ilgo gydymo, yra mano specialiskumas. Mano rekomendacija yra didelis skaitlis pasiekimų išgydyti pacientų.

Aš duodu kainas už patarimą pagal jūsų išga-lę. Neaiškokite laiko, tuo-jaus rasykite pas mane. Kal-bama pas mane lietuviškai ir lenkiškai.

Valandos priėmimo: Nuo 8 ryto iki 8:30 vakare. Nedėliomis ir šventadienimis nuo 8 ryto iki 12 po pietų. Mano ofisas arti 15 gatvės ant banko.

VISIEMS VIENA KAINA. 1827-39 BLUE ISLAND AVE.

Korespondencijos

DORRISVILLE, ILL.

Blogi papročiai.

Sulaukus kokios nors metinės šventės, beveik pas kiekvieną kataliką atsiranda galionas degtinės ir bakka alaus. Susiprasę ir vaišinas vienas kitą, geria vyrai ir moterj. Bet kas blogiausia, kad ir mažus vaikus prie to pratina. Štai šiemet per Kalėdas keli vaikai išsinešę bonką degtinės ir pradėjo vienas kitą vaišinti ta degtine. M. Dručio vaikas kokių 6 ar 7 metų jau nebepajiegė pareiti namo ir liko gulėti ant ledo. Laimė, kad važiuodamas žmogus užmatė ir rado mažai givą, bet su daktaro pagalba atgaivino. Kiek teko matyti, tai Dručis pats geria ir savo mažiems vaikams po stiklą rudžio išžiodinės supilia į gerkle. Neužaugusius jau nuodais alkoholio užkrečia.

Antras gana blogas paprotys pas katalikus, kelti triukšmingas krikštynas. Susipraso kiek į stubą telpa, na ir linksminasi, dužgia kaip bitės; vyrai ir nasi, dužgia kaip bitės; vyrai ir moterėlės žinoma dainuoja, paskui ir karė prasideda. Štai per Naujus metus pas J. Šašto-ka buvo tokios krikštynos. Išsyk dainavo, vėliau A. Kizevičius apšaukė kitiems karę, bet nabagas, nenuveikė priešu, nors abu su motere tvirtai laikėsi, ir vietoje medaliaus gavo abi juodas akis. Reikia priminti, kad A. Kizevičius yra karštas katalikas ir priešas socialistų.

Siomės dienomis kun. P. Vaitonis ėjo per stubas kalėdodamas, bet atsirado jau ir tokių, kurie visai neįsileido kunigėlio. Mat jau ir avys pradeda galvoti ir vietoje išmetus kun. rublinę pasako, kad jo visai nereik.

6 d. sausio kasyklose pagavo šuvis Vladą Jakubagšką ir baisiai sužeidė akis; išgabėntas į ligonbutį ir nežinia ar matys, o gal liks ir be šviesybės. Žmogus vedęs, turi moterį ir ketvertą vaikučių. Gaila žmogaus, kad ir karštas katalikas, bet skyrėsi nuo kitų katalikų, nes neužsiėmė girtuoklyste ir buvo ramus žmogus.

Darbai dabar pradėjo eiti biskį geriau, bet pribuvusiam iš kitur sunku darbas gauti, nes vietos darbininkų užtenka.

Burdingtonius.

DETROIT, MICH.

Nežiūrint koki bedarbė viešpatauja, bet Detroito lietuviai nepasilieka nuo kitų miestų. Matydami, kad mūsų gimtinėje šalėje šiam momente siau čia nelaiminga karė, ir kad tenai palikę mūsų gentį, vieni plusta kraujuose ant karės lauko, o kiti palikę namuose, seni tėveliai motinėles su mažais kudiškiais, kenčia badą, šaltį ir tą giliai atjaušdami spalų 18, suėję keturių draugijų delegatų: šv. Juozapo, šv. Jurgio, D. L. K. Keistučio ir L. P. Kliubo, nutarė atsišaukti į visas draugijas, idant prisidėtų prie rinkimo aukų ir pakviesti kalbėtoją, kuris išaiškintų kokiam padėjime randasi mūsų tėvynė.

Lapkričio 14 d. buvo antras susirinkimas, kuriame prisidėjo I. W. W. ir L. S. S. 157 kp. Tame susirinkime nutarta rengti prakalbas kvieisti už kalbė-

toją drg. K. P. Gugis iš Chicagos.

Gruodžio 20 d. prakalbos įvyko. Nors mažai žmonių atsilankė, bet drg. K. Gugitui atvaizdinus aiškiai paveikslą Lietuvos, nurodžius jos veiksmingą padėjimą, žmonės suaukavo \$56.80. Veikiančios draugijos taria širdingą ačiū aukavusiems.

Dėlei skirtingų nuomonių nutarta veikti bepartviškai, nei prie Chicagos, nei prie Brooklyno suvažiavimų nesidėti, bet veikti vieniems.

Sausio 1 d. įvyko trečias susirinkimas, kuriame nutarė atspausdinti blankas aukų rinkimui ir išrinkta kelios ypotos tam darbui, taipgi išrinkta visa valdyba: prezidentu Ai Abišala, susinešimų ir finansų raštininku D. J. Kasparka, kasie-riumi J. Šulca, kuris užsistatė kaučiją, kasos globėjais J. Ba- taitis ir J. Nauj. as. Taipgi nutarta, kad atsišaukti į visas Detroito draugijas ir kvies- ti prie to svarbaus darbo.

Malonu but matyti, kad ir iš kiekvieno miesto, kuriame tik randasi būrelis lietuvių, plauktų aukos susilpimui mūsų viengencių Lietuvoj. D. J. K.

TRENTON, N. Y.

Šiame miestelyje yra virš 300 lietuvių, bet jie labai tamsūs. sulenkeje ir dideli stiklinio die- vačio garbintojai.

Draugijų jokių nėra. Gir- dėti, pirmiaus buvo dvi draugi- jos, bet joms berengiant balus nutvaziavo į policijos stotį su savo čarteriais.

Pernai drg. J. V. su pagelba II Rajono sutvėrė L. S. S. 221 kp., bet ji silpnai gyvuoja. Tokiose aplinkybėse sunku yra ką nuveikti, nes žmonės nežino nei kas tai yra prakalbos. Kuopa buvo parengusi dvejias prakalbas, bet publikos labai mažai atsilankė.

Bet kuopos nariai nenustoja villies ir varo savo darbą pir- myn. Per pasidarbavimą drg. J. V. į Trentoną pareina šie laikraščiai: "Kovos" 6 egz., "Keleivio" 3, "Naujienų" 2 ir "Laisvės" 1 egz. O šie me- tai, tikimės bus pasekminges- niais, nes dirva jau šiek-tiek iš- dirbta.

O su darbais ir čia sunku, be- darbių yra pakaktinai. Čia yra daugiausia parceliano iš- dirbyščių, kuriose gana pavo- jingi darbai ir džiovali plati dir- va. Yra ir geležinių virvų iš- dirbystė, kurioj dirbdavo virš 8,000 darbininkų, bet dabar dir- ba tik po 3 dienas į savaitę ir tik pusė tiek darbininkų.

Joe. Akšoksio.

BROOKLYN, N. Y.

10 d. sausio "Aido" Choras surengė koncertą naudai Lie- tuvos Šelpimo Fondo.

Dainavo "Aido" ir Gimnasti- kos Klubu vyrų choras, persta- tymas, deklamacijos ir šokiai. Apie lošymą negalima užty- lėti, nes buvo parinkti lošikai, kurie mėgsta kitus mokinti ir kritikuoti, bet patys taip loše, kad, rodos, gėda būtų patiems ir ant scenos stovėti, ir jeigu ne- būtų buvę 4 sufliorių iš visų pusių, tai mūsų artistai negalė- je būtų nei žodžio pasakyti. (O koks veikalas buvo lošia- mas? Red.).

Pigirtinas yra "Aido" Choras, kuris atsižymi tarp visų Brook- lyno Choru. Tas, žinoma, pri- guli nuo mokytojaus, o juom yra žinomas p. Ereminas, kuris mokina du chorą.

Gerai yra mokinamas Gim- nastikų Klubu choras, bet jis

yra vyrų, o "Aido" yra mišrus ir didesnis, todėl ir publikai la- biau tinka.

Jeigu p. Eremino sveikata leis ir toliaus veikti, tai "Ai- das" ketina pradėti ir teatrus lošti mokintis.

Jaunimas kviečiamas rašytiis prie to choro. Mokestis tik 15c. į mėnesį. Susirinkimai buna Sokolo svetainėje; 188 Grand Ave.

Butų gerai, kad visi Ameri- kos lietuvių chorai surengtų nors po vieną koncertą Liet- Selp. Fondui.

Minnie Kunik.

SO. BOSTON, MASS.

9 d. sausio Lietuvių svetainėje atsibuvo Lietuvos Sunų ir Duk- terų Dr-jos vakaras su persta- tymu "Kurčias žentas," daino- mis ir šokiais.

Perstatymas nusidavė gana gerai, publika turėjo ikivaliai juoko, nes veikalelis gana juo- kingas. "Birutės Kanklių Choras" padainavo 4 dain., ku- rios išėjo labai puikiai. Pas- kui iki 12 val. nakties traukėsi šokiai.

Publikos buvo apie 500, tad draugijai liks pusėtinai pelno. Tliek smagu, kad ši draugija yra pirmėviška, kurion susi- spietę visi praklinėsnie abiejų lyčių lietuviai ir gerai jai seka- si, nes senenai iš 14 narių, at- siskyrusių nuo Lietuvos Dukte- rų dr-stės po globa panelės švenciausios, dabar jau yra apie 200 narių ir kiekvieną kar- tą vis rašosi nauju.

10 d. sausio po lietuviška baž- nyčia atsibuvo prakalbos, pa- rengtos lietuvių kooperacijos, kuriose kalbėjo 3 kalbėtojai: Ivaškevičia, vietinis, Jaruševi- čia iš Waltham, Mass. ir R. J. R. iš Norwood, Mass.

Tiesą pasakius, visi trys kal- bėtojai buvo "prostoji raboty," panašūs kalbėtojai, kaip drau- gijoms juos kviečiančioms taip ir publikai, mažai naudos at- neša.

Jau aš nekartą rašiau, kad tai yra nuodemė panašiams kalbėtojams lipti ant pagrindų ir pasakoti savo sutvarkytą publikai kalbą. Štai pirmas Ivaškevičia kalbėjo apie 3 ber- tainius valandos ir kalbėjo apie štai kiek įvairių klausimų: pir- miausia apie kooperacijas ir korporacijas, paskui apie gir- tuoklystę, apie Gabijos draugi- ją, apie drutuolių, apie mo- kyklą ir mokslą, ir ant galo, vėl apie kooperacijas. Na ir kaip čia rodosi nesuprasti, kad į taip trumpą laiką apkalbėti tiek daug klausimų jokiū būdu negalima; bet pas mūsų kalbė- tojus viskas galima. Štai dar vienas Ivaškevičiaus "filozo- fiškas" išsitarimas. "Riebus žmonės tingi gyventi, užtai jie miršta."

Ivaškevičia tai tiek atmušė žydams šonus, kad turbūt po jo prakalbos neliks nei vieno žydo Bostone. Žodį, kitą sa- kė, tai ir kartojo "Jutkės, Mau- škės lietuvių didžiausi priešai." Paskui ant pabaigos išgirė, kad žydai turi didžiausius murus Bostone, o lietuviai nieko.

Pėja nors prastai kalbėjo, bet visgi logiškiau, ant nieko neužsiptulė, tik pagirė katali- kišką draugystę, lygiai ir so- cialistus Norwoodo už tai, kad jie išvieno pakėlė Norwoodo lietuvių kooperaciją.

Publikos buvo apie 500, bet šeris užsirašė tik 2. Reiškia, kad kalbėtojai lošia-svarbią r- lę laikę prakalbų, nes čiapat publika neužsilaikė ramiai, Ja- ruševičiui bekalbant pradėjo

siau prakalbų apie pusė išėjo laukan.

Kooperacijos prakalbos, ga- lima sakyti, nenusisekė, nes buvo geista ir tikėtasi kad pa- rengus prakalbas po bažnyčia prisidės daugiau katalikų, nes dabar didžiūma yra socialistų ir tautiečių laisvamanų; tik tiek naudos, kad per šias pra- kalbas kooperacija save pasi- garsino.

Tą pačią dieną L. S. S. 60 kp. turėjo pirmu kartu, taip sa- kant, skaitymą ir svarstymą iš knygelės "Atėities Surėdymas," kas pasirodė gana praktiška ir visiems patiko. Nutarta kad ir toliaus bus bandoma skaity- ti panašios knygtės, kaip "At- eities Surėdymas," Komunistų manifestas", Socializmas, ku- mi jis yra ir kaip jį įknyti."

Patartina ir kitoms kuopoms tai pasekti.

Raulinaitis.

WILKES BARRE, PA.

Sis miestas tirštai lietuvių ap- gyventas, bet laikraščiuose ma- žai matoi apie jų veikimą.

Yra kelios pašalpinės dr-jos, daugiausia laisvos, apart ty yra L. S. S. 9 ir 92 kuopos ir S.L.A. kp. Pastarosios turi nemažai narių ir veikia apšvie- tos dirvoje: rengia teatrus, pra- kalbas ir k.

Reikia pastebėti, kad 92 kp. yra skilusi nuo 9 kp., todėl da- bar viena kitai stato kliutis ir trukdo veikimą, kas yra labai liudna. Vietoj draugams ve- kus išvieno, spēkos skaldomos ir trukdomas veikimas.

Kunigas su smuklininku K. P. nori paskandinti S. P., L. S. S. 92 kp. nari, įtardami jį juodrankiškame darbe, bet, girdė, nepasisekė, nabagams. Mūsų katalikais: L.

giasi. Negana to, kad patis nuodija, kudikius alkoholio išsisuka. Pasigavę šunį ar ka- tę pilia jiems alų ir degtinę, mat jiems gražu, kaip tie žvėreliai užnuodyti, šoka ant sienų.

Darbai daugiausia angleka- syklose. Dirba kasdien. Dar- bai sunkūs, dirba nuo 9 iki 12 val. į dieną. Unija yra, bet nepripažinta, todėl kompanija elgiasi su darbininkais saua- liškai ir žiauriai.

Liaudės Mylėtojas.

A. M. Simons, redaktorius so- cialistų dienraščio "Milwaukee Leader" kalbės Oak teatre, Western ir Armitage Ave., ne- dēlios rytė, 11 val.

Ar skaitai "LAISVĘ"

Jeigu dar neskaity, tai tuojau už- sirašyk arba pareikalauk vieno nu- merio pažirėjimui. "Laisvė" yra didžiausias darbin- kų laikraštis, nes dabar ana dvi- bai padidėta, t. y. 8 puslapių. "Lai- sve" išėina 2 sykiu per savaitę todėl paduoda naujausias žinias iš viso pasaulio. "Laisvė" telpa daug naudingų straipsnių, eilių, apysakų, juokų ir įvairių patarimų. Apart to, yra i- vestas speciališkas skyrius dėl mo- terų. "Laisvės" kaina tik \$2.00 metams, sei metų \$1.00. Užsieny metams 1.00. Nelauk ilgai, nes vėliau kaina ra- si bus padidinta. Adresuok šitaip: "LAISVĖ" 183 Roebing st., Brooklyn, N. Y.

SVARBA EUROPIECIAMS AMERIKOJE.

Žmonės, kurie siunčia pinigus į Rusiją, turi reika- lauti vartojamos kainos pinigų, kas yra daug be- mesnė, negu bu-

RUSSIAN AMERICAN BUREAU

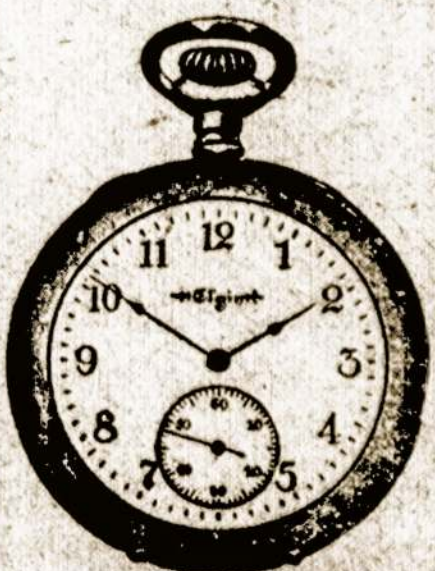
160 N. Fifth Ave, tarpe Lane ir Rand- olph Sts., Chicago, Ill. Atkaras va- karais iki 8:00 kasdien ir nedėlionis iki 4 po piet.

"Kova"

Tai geriausias ir prieinamiausias dar- bo žmonių laikraštis. "KOVOJ" telpa geriausių rašėjų raštai ir geriausių poetų eilės. "KOVA" išėina syki į savaitę ir turi labai daug skaitytojų. "KOVA" ooliai gina darbininkų reikalus ir kainuoja tik \$2.00 ant m- ty. "KOVA" užsirašdami adresuok šitaip: "KOVA" 1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

Telephone Canal 1063

Frank P. Watekaitis SPECIALISKAS PARDAVEJAS

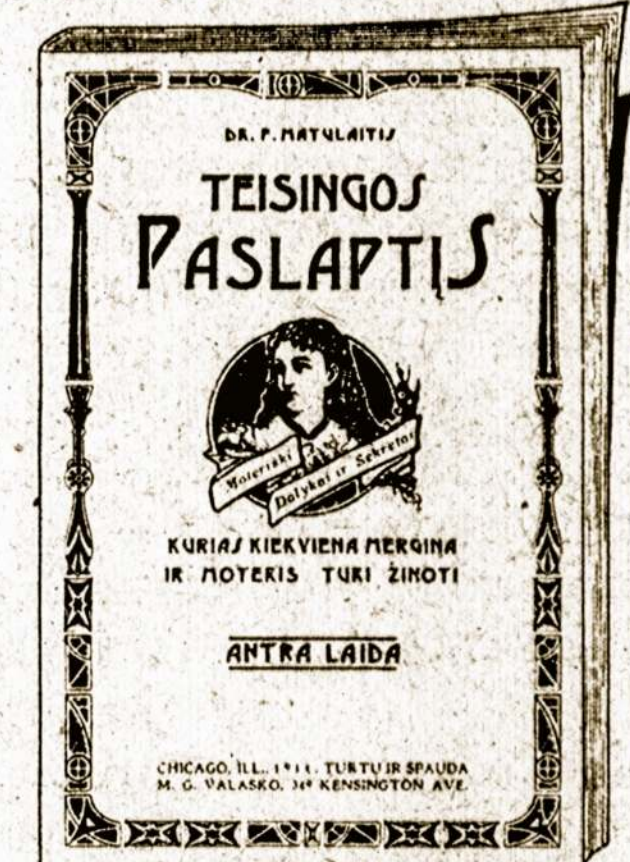

Laikrodėlių dai- mantų, visokių auksinių daiktų ir laikrodžių. Pirmos klėsos laikrodžių ir au- kšų pataisymas.

666 W. 18th Street, Chicago, Ill.

KAS NORITE

Atsižinoti apie moterų higieną ir jų ligas skaitykite

Knyga dydžio 5 1/2 ir 8 colius. Tai yra naudingiausia knyga moter- ims ir kiekviena privalo ją turėti. Su pavelskiais: Prisiųsk 25c krasos ženkle- liais, o tuojaus aplaikiysite tąjdomią ir naudingą knygą. Adresuokite:

M. G. VALASKAS 349 Kensington Ave. Chicago, Ill.

Tel. Drover 7042 Lietuviškas dentistas, DR. C. Z. VEZEL (VEZELIS). 1712 S. Ashland ave., arti 47 gtv. Ofiso valandos: nuo 9 išryto iki 9 val vakare; šventomis die- nomis nuo 8 išryto iki 1 val po pietų. Egzaminavimas dyka.

Temykite!

GELES

Vestuvems Bukietus, Jaunavedžiame Vainikus

Viską už Pigiausias Kainas

Atsilankykite ant šio adreso:

J. J. SALACH

KVIETKININKAS (FLORIST)

1810 S. Halsted St. Kampas 18tos Gat. Chicago, Ill.

VALSTIJOS BANKAS

ISTIGITAS 1879 M.

STATE BANK OF CHICAGO

KAMPAS LA SALLE IR WASHINGTON STS. (VIDURMIESTYJ)

KORPORATYVIS, VALSTIJOS VALDZIOS IR APSKAITŲ BŪTO PRIŽIURIMAS, O TODEL SAUGIAUSIAS PINIGAMS PASIDETI BANKAS

PASIDEJUSIŲJŲ ČIA ŽMONIŲ PINI- GAI APDRAUSTI BANKO KAPITALU IR ATSARGOS FONDU, SIEKIANČIU DAUGIAU KAIP

\$4,000,000.00

MOKA 3 PROC. METAMS

LIETUVIAI, KURIE NORETŲ PERKELTI SAVO PINIGUS IS KITŲ BANKŲ ČIONAI, TEGUL PRI- STATO SAVO BANKINE KNYGELE, O STATE BANK OF CHICAGO SUKOLEKTUOS BE JOKIO ŽMOGUT RUPESCIO. NE CHICAGOJ GYVE- NANTIEJI GALI PASIDETI ČIA PINIGUS AT- SIUSDAMI PAČTU. RASYKITE LIETUVISKAI.

Banko valandos: Nuo 9 ryto iki 3 po piet

NAUJIOS

The Lithuanian Daily News

Published daily, except Sunday, by
The News Publishing Company,
Address: Naujios, 1840 S. Halsted
Chicago, Ill. Telephone, Canal 1506

Terms of subscription: In Chicago, by car-
rier, per week 12 cents; by mail, one year
\$6.00. Outside Chicago, by mail, one year,
\$5.00.

Entered as Second-Class Matter March 7,
1914, at the Postoffice at Chicago, Ill., un-
der the Act of March 3, 1879.

NAUJIOS

Pirmas Lietuvos Dienraštis Amerikoje
Eina iš Chicago kasdien, išskyrus Nedė-
lius.
Laidžia Naujienų Bendrovė.

Prenumeratos kainos:
Chicagoje — per išnešiojant 12 cen-
tų savaitėje. Paštu siunčiant, Chica-
goje metams \$6.00, pusė metų \$3.50.
Kitur, ne Chicagoje, metams .. \$5.00
Pusė metų .. \$3.00
Trims mėnesiams .. \$1.75
Dviem mėnesiams .. \$1.25
Europoje, metams .. \$7.00
Pavienių dienraščio numerio kaina 2c.
Adresas: Naujios, 1840 S. Halsted St.,
Chicago, Ill. Telefonas, Canal 1506.

Redakcijos Straipsniai

Bedarbių Diena

Suvenytose Valstijose šioje valandoje randasi apie penki milijonai bedarbių, vyrų ir moterų. Jie kenčia didelį vargą, ir niek neatina jiems į pagalbą — ne kapitalistai, kuriems tie bedarbiai savo triusų yra sukrovėturūs, ne valdžia, kurios pareiga yra rūpintis šalies gyventojų gerove.

Bedarbiai todėl turi patis jiškoti sau pagelbos.

Jų klesos draugai, darbininkai, privalo jiems padėti tame.

Nedarbo klausimas yra visų darbininkų klausimas.

Bedarbių vargai yra visos

die įsiai slėgia vienus, rytoj jo nuguosna pateks kiti. Ir tu, kuris iki šiol da turėjai vietą dirbtuvėje, nesi užtikrintas, kad už dienos kitos neprazdysi

si tos vietos ir nepateksi bedarbių armijon. Nuo to nėra apdraustas nė vienas darbininkas.

Reiškia, visų darbininkų reikalas yra kovoti su nedarbu.

Bet nuo nedarbo kenčia ne vien tie, kurie yra priversti basyties nuo dirbtuvės prie dirbtuvės, iš miesto į miestą, šaltį ir gatvės ir žiūrėti, kaip bady

čia jų šeimos. Nedarbo

a kankina ir tuos darbininkus, kurie turi vietas dirbtuvės įsiai blogai veikia ant

da. . . sąlygų apskritai.

Kada siaučia nedarbas, tai ir dirbantieji proletarai atsiduria sunkiame padėjime.

Bedarbių minios stovi aplinkui fabrikus, tykodami vietų.

Kapitalistai tai mato, ir todėl jie ima spausti savo darbininkus. Jie nebijo tada darbininkų. Jie žino, kad vienam jo vergui pasipriešinus, atsiras jo vietoje dešimtys kitų, kurie su džiaugsmu apsiims ir už pigiaus par-

duoti jam savo spēkas. Įsiai naudojami tačia proga, kad nu-

mušus savo darbininkų algas ir kad suvaržius juos visokiais budais.

Nedarbo laikais darbininkai dažnai nustoja to, ką jie yra išgavę per dešimtis sunkios kovos metų. Nedarbo laikai tai pragaisties laikai darbininkams ir aukso laikai kapitalistams.

Tiesa, jeigu šalyje siaučia nedarbas, tai reiškia, kad bėžnis yra apsisotęs. Juk tikslai del-

to, nedarbas ir įvyksta, kad kapitalistai, negalėdami smarkiai varyti biznio, ima atleisti dar-

bininkus. Bet už tai likusioms jis priverčia da sunkiau ir da už menkesnes algas jiems dirbti. Kiekvienas indėtas į

biznį doleris tuo būdu neša ka-

pitalistui daugiau pelno, nei

siai pavyktų!

Ant vasario 12 dienos Socialistų Partija rengia didelį ju-

dėjimą. Ji kviečia darbinin-

kus tą dieną daryti visoje šalyje didžiausias demonstracijas,

organizuoti skaitlingus susirinkimus su prakalbomis ir pakel-

ti garsų protestą prieš žmones, kurie įstaigas, kurie neišpildo savo pareigos ir nepasistengia bent

sumažinti nedarbo kančių.

Yra daug visai nepainių prie-

monių, kuriomis būtų galima žymiai sušvelninti nedarbo var-

gus. Yra tikrų ir aiškių prie-

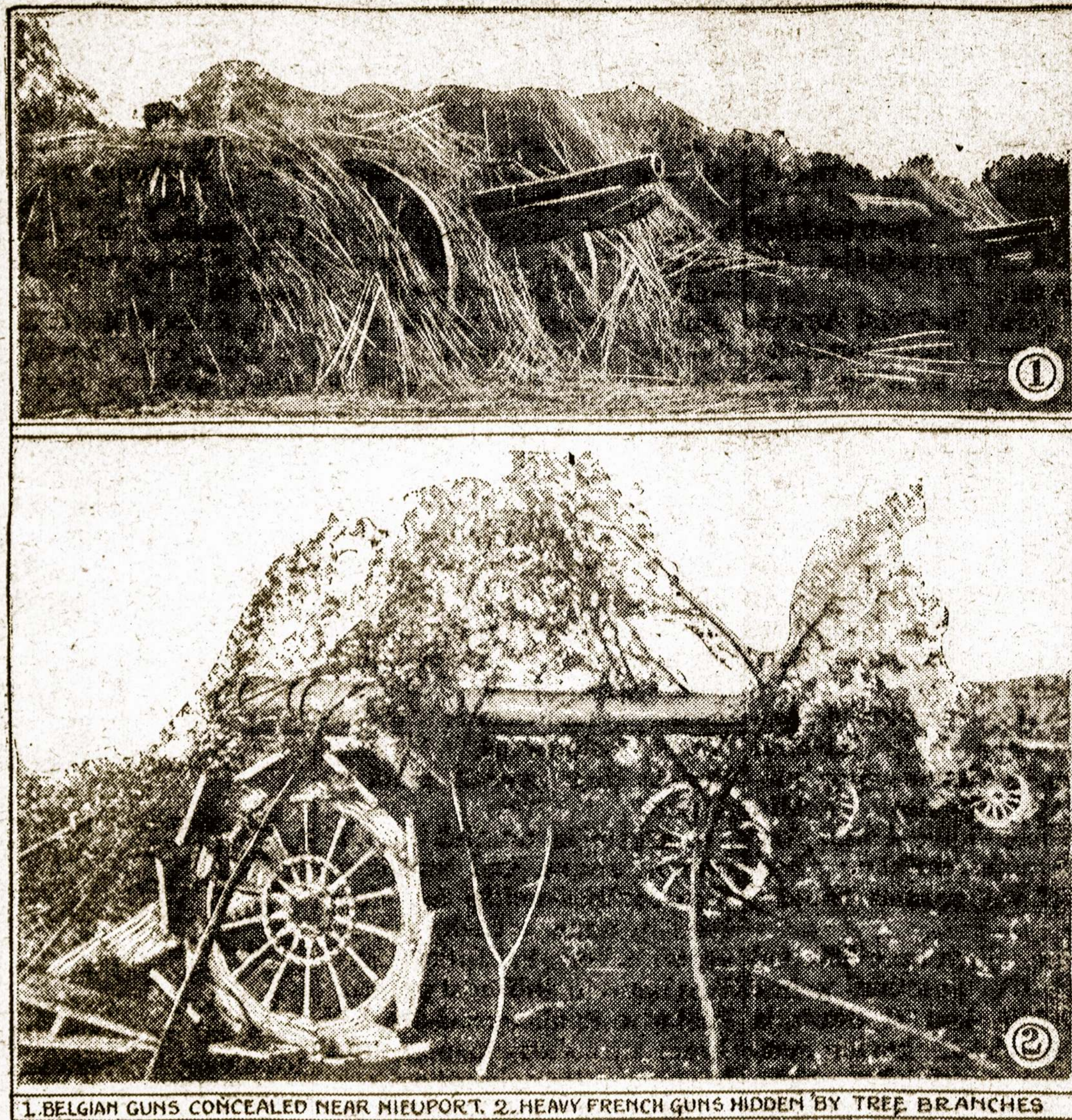
monių, kuriomis galima būtų pašalinti nedarbo bėdą ant vi-

sadas. Apie tai bus kalbama 12-tos vasario dienos susirinkimuose, ir sulig to bus išdirbti tam tikri darbininkų reikalavimai. Taigi kiekvienas darbininkas ir kiekviena darbininkė privalo dalyvauti tuose susirinkimuose.

Vasario 12 diena yra valdiška šventė — Lincolno gimimo diena. Socialistų partija ragina šiais metais paversti ją **Bedarbių Diena**.

Darbininkai, pasirupinkite, kad tas sumanymas kuogeriausiai pavyktų!

KAIP SLEPIAMA KANUOLĖS

1. BELGIAN GUNS CONCEALED NEAR NEWPORT. 2. HEAVY FRENCH GUNS HIDDEN BY TREE BRANCHES

Užslėpimas kanuolių yra svarbus dalykas. Viršuje parodoma belgų kanuolė, užslėpta šiauduose, netoli Newporto. (2) Sunkioji francūzų kanuolė apklotamedžių šakomis, kad priešas iš tolo negalėtų jos numatyti.

gu "paprastu" laiku.

Ir da vieną dalyką daro kapitalistai, kuomet užstoja nedarbo laikas. Kadangi išdirbystė sumažėja, tai silpnėjęs pasidaro ir konkurencija tarpe kapitalistų. Jie mažiau lenktyniuoja vienas su kitu, todėl jiems lengva yra tuoti

ir savo turtą kaimas. O brangenybė savo keliu da labiau spaudžia, da labiau kankina nedarbu varginamuosius darbininkus.

Šiandien abidvi tos bėdos slėgia Suvenytųjų Valstijų proletariją — nedarbas ir gyvenimo brangumas. Bet aršesnė ir skaudesnė jų yra nedarbo bėda.

Su ja reikia kovoti. Su ja turi kovoti visi darbininkai, vi-

sa darbininkų klesą — ir vyrai ir moters, ir seni ir jauni, ir bedarbiai ir tie, kurie da turi dar-

bo.

Darbininkų prakaitu nutukusieji kapitalistai negelbsti nedarbo aukų; kapitalistų valdžia nesirupina jų likimu. Todėl turi sukrusti patys darbininkai.

Ant vasario 12 dienos Socialistų Partija rengia didelį judėjimą. Ji kviečia darbininkus tą dieną daryti visoje šalyje didžiausias demonstracijas, organizuoti skaitlingus susirinkimus su prakalbomis ir pakelti garsų protestą prieš žmones, kurie įstaigas, kurie neišpildo savo pareigos ir nepasistengia bent sumažinti nedarbo kančių.

Yra daug visai nepainių prie-

monių, kuriomis būtų galima žymiai sušvelninti nedarbo var-

gus. Yra tikrų ir aiškių prie-

monių, kuriomis galima būtų pašalinti nedarbo bėdą ant vi-

sadas. Apie tai bus kalbama 12-tos vasario dienos susirinkimuose, ir sulig to bus išdirbti tam tikri darbininkų reikalavimai. Taigi kiekvienas darbininkas ir kiekviena darbininkė privalo dalyvauti tuose susirinkimuose.

Vasario 12 diena yra valdiška šventė — Lincolno gimimo diena. Socialistų partija ragina šiais metais paversti ją **Bedarbių Diena**.

Darbininkai, pasirupinkite, kad tas sumanymas kuogeriausiai pavyktų!

Ant vasario 12 dienos Socialistų Partija rengia didelį ju-

dėjimą. Ji kviečia darbinin-

kus tą dieną daryti visoje šalyje didžiausias demonstracijas,

organizuoti skaitlingus susirinkimus su prakalbomis ir pakel-

ti garsų protestą prieš žmones, kurie įstaigas, kurie neišpildo savo pareigos ir nepasistengia bent sumažinti nedarbo kančių.

Yra daug visai nepainių prie-

monių, kuriomis būtų galima žymiai sušvelninti nedarbo var-

gus. Yra tikrų ir aiškių prie-

monių, kuriomis galima būtų pašalinti nedarbo bėdą ant vi-

sadas. Apie tai bus kalbama 12-tos vasario dienos susirinkimuose, ir sulig to bus išdirbti tam tikri darbininkų reikalavimai. Taigi kiekvienas darbininkas ir kiekviena darbininkė privalo dalyvauti tuose susirinkimuose.

Vasario 12 diena yra valdiška šventė — Lincolno gimimo diena. Socialistų partija ragina šiais metais paversti ją **Bedarbių Diena**.

Darbininkai, pasirupinkite, kad tas sumanymas kuogeriausiai pavyktų!

Ant vasario 12 dienos Socialistų Partija rengia didelį ju-

dėjimą. Ji kviečia darbinin-

kus tą dieną daryti visoje šalyje didžiausias demonstracijas,

organizuoti skaitlingus susirinkimus su prakalbomis ir pakel-

ti garsų protestą prieš žmones, kurie įstaigas, kurie neišpildo savo pareigos ir nepasistengia bent sumažinti nedarbo kančių.

Yra daug visai nepainių prie-

monių, kuriomis būtų galima žymiai sušvelninti nedarbo var-

gus. Yra tikrų ir aiškių prie-

monių, kuriomis galima būtų pašalinti nedarbo bėdą ant vi-

sadas. Apie tai bus kalbama 12-tos vasario dienos susirinkimuose, ir sulig to bus išdirbti tam tikri darbininkų reikalavimai. Taigi kiekvienas darbininkas ir kiekviena darbininkė privalo dalyvauti tuose susirinkimuose.

Vasario 12 diena yra valdiška šventė — Lincolno gimimo diena. Socialistų partija ragina šiais metais paversti ją **Bedarbių Diena**.

Darbininkai, pasirupinkite, kad tas sumanymas kuogeriausiai pavyktų!

Politikos Priešai

Tarpe darbininkų yra tokia srovė, kuri nepripažįsta politi-

ko veikimo. Jos šalininkai sako, kad politika užsiimti tai esą ne tikslai bergždžias, bet ir kenksmingas darbas.

„Ar mes nesakėme jums — šaukia jie, — kad valstybė nie-

kai? — Kad parlamentai nie-

kai, kad balsavimas niekai, kad

politika niekai? —

Tiesa, apie tai sakė. Bet jie sakė taip pat, kad geras yra

„tiesioginis veikimas“, jie gyvė

nuolatos streiką, tą vienintėlį, tikriausią ir geriausią įrankį kovos su svieto ydomis. O kaip pasirodė, šiai karei iškilus, tasai jų „tiesioginis veikimas“ ir tasai jų gerbiamas streikas?

„Tiesioginio veikimo“ apas-

talai neparodė nieko — o — nieko, kad neprileidus Europos šalių prie karės; jie nepadarė

nė tiek, kiek padarė politikos šalininkai. Kaip spėka jie apskritai neapsireiškė.

Tai viena. Antra, iš daugelio dalykų matyt, kad jų siulomi kovos įrankiai nebutų galėję

nė pasisekimo turėt.

Politikos priešai daug kartų tikrino, kad jeigu darbininkai susitartų ir vieną gražią dieną padarytų generalį geležinkelų streiką, tai kapitalistai ir valdžia umu laiku turėtų jiems pasiduoti, nes toks streikas sustabdytų visą pramoniją ir pirklybą, ir už keleto dienų žmonės jau pritrūktų reikalingiausiųjų prie gyvenimo dalykų. Pati liaudis tuomet būtų priversta sukilti prieš darbininkų išnaudotojus ir padaryti jų viešpatavimui galą.

Dabartinės karės faktai liudija, kad tai buvo visai klaidingas spėjimas. Karės pradžioje daugelyje vietų kariaujančiose šalyse visi geležinkeliai buvo kurį laiką užimti kariuomenės ir amunicijos gabenimu; prekių siuntinėjimas turėjo sustoti, o betgi nė ty vietų gyventojams, nė „kapitalistams“ (tvarkai) iš to neatsirado jokio rimto pavojaus. Vokietijoje toks stovis tvėrė visoje šalyje ne dienomis, bet savaitėmis, vienok tenai net produktų kainos nebuvo labai žymiai pakilusios.

Aiskų kapitalistų siūlymo, kad tas sumanymas kuogeriausiai pavyktų!

Ant vasario 12 dienos Socialistų Partija rengia didelį ju-

dėjimą. Ji kviečia darbinin-

kus tą dieną daryti visoje šalyje didžiausias demonstracijas,

organizuoti skaitlingus susirinkimus su prakalbomis ir pakel-

ti garsų protestą prieš žmones, kurie įstaigas, kurie neišpildo savo pareigos ir nepasistengia bent sumažinti nedarbo kančių.

Yra daug visai nepainių prie-

monių, kuriomis būtų galima žymiai sušvelninti nedarbo var-

gus. Yra tikrų ir aiškių prie-

monių, kuriomis galima būtų pašalinti nedarbo bėdą ant vi-

sadas. Apie tai bus kalbama 12-tos vasario dienos susirinkimuose, ir sulig to bus išdirbti tam tikri darbininkų reikalavimai. Taigi kiekvienas darbininkas ir kiekviena darbininkė privalo dalyvauti tuose susirinkimuose.

Vasario 12 diena yra valdiška šventė — Lincolno gimimo diena. Socialistų partija ragina šiais metais paversti ją **Bedarbių Diena**.

Darbininkai, pasirupinkite, kad tas sumanymas kuogeriausiai pavyktų!

Ant vasario 12 dienos Socialistų Partija rengia didelį ju-

dėjimą. Ji kviečia darbinin-

kus tą dieną daryti visoje šalyje didžiausias demonstracijas,

organizuoti skaitlingus susirinkimus su prakalbomis ir pakel-

ti garsų protestą prieš žmones, kurie įstaigas, kurie neišpildo savo pareigos ir nepasistengia bent sumažinti nedarbo kančių.

Yra daug visai nepainių prie-

monių, kuriomis būtų galima žymiai sušvelninti nedarbo var-

gus. Yra tikrų ir aiškių prie-

monių, kuriomis galima būtų pašalinti nedarbo bėdą ant vi-

sadas. Apie tai bus kalbama 12-tos vasario dienos susirinkimuose, ir sulig to bus išdirbti tam tikri darbininkų reikalavimai. Taigi kiekvienas darbininkas ir kiekviena darbininkė privalo dalyvauti tuose susirinkimuose.

Vasario 12 diena yra valdiška šventė — Lincolno gimimo diena. Socialistų partija ragina šiais metais paversti ją **Bedarbių Diena**.

Darbininkai, pasirupinkite, kad tas sumanymas kuogeriausiai pavyktų!

gu mano politikos priešai. Vien streikais arba kokiomis kitomis „tiesioginio veikimo“ priemonėmis jos neišnaikinsi.

Taigi dabartinė karė ne patvirtino politikos priešų argumentus, bet da kartą prirodė jų menkumą.

Apžvalga

L.S.S-os 40-toji kuopa padavė įnešimą, kad moterims duoti teisę prigulėti prie Sąjungos, nemokant mokesčių. „Kovos“ redakcija išreiškė priešingą nuomonę, motyvuodama ją tuo, kad kiekvienas partijos narys turis mokėti mokesčius. Ši ta nuomonę kritikuoja drg. Jieva Stankevičienė:

Ištikro žiurint į nari, kaip į atskirą individuumą, su „Kovos“ redakcijos nuomone negalima nesutikti. Bet čia turime reikalą su sąjungiečių moterimis? (žmonomis? „N.“ Red.), kurios sykiu su savo vyrais sudaro kaip ir atskirą (vieną? „N.“ Red.) žmogystą; vedusieji žmonės nėra vienas kitam svetimi, jų partijos mokesčiai eina iš vieno ir to paties „išdo“, kurį moteris, kaip šeiminės narys, irgi palaiko; jos darbo vaisius eina į tą patį „išdą“, ir vyrai imdamos iš jo tuos partijos mokesčius, sykiu ima ir moteries uždirbtą dalį. Atstumdami moterį nuo svarstymo reikaly organizacijos, kurios palaikymui imama ir jos užpelno dalis, darome moteriai tiesioginę skriaudą.

151-oji kuopa padavė pataisą prie augščiau minėtojo įnešimo, kad moters, butent, mokėtų organizacijai mažiau, negu vyrai: 5c į centrą ir 5c į kuopą.

Kita kuopa 230 duoda pataisą, kad į centrą moters mokėtų 5c, o į kuopą nieko nemokėtų.

Naujasis „Jaunimo Sapnų“ redaktorius A. J. Karalius taip išdėsto progresivės moksleivijos uždavinius:

Progresivės moksleivijos rolė musų abelnam gyvenime yra labai svarbi ir aiški: moksleivija gaivina draugijos darbininkus, kurie, budami apsvietusiais, gali greičiau pamatyti blogus draugijos darbus (apsireiškimus? „N.“ Red ir nurodyti, kaip juos pašalinti. Musų progresivė moksleivija da yra jaunutė. Ji da silpna — gal but patys nariai tame kalti. Bet ji auga, vystosi ir gerinasi. Ir jos dirva plati, be galo plati — ji dirba progreso labui. Ji pasiiluosavo iš religijinių pančių, jai rūpi visos žmonijos gerovė ir laisvė.

Progresivės moksleivijos organą „Jaunimo Sapnų“ A. J. Karalius ketina vesti tokioje-pat dvasioje, kokioj jis buvo iki šiol vedamas.

„Draugas“, žinoma, griežtai stoja už senenai įsikursiąją Lietuvoje draugiją šelpimui nukentėjusiųjų nuo karės. Tas faktas, kad jės komitetas pateko beveik vieni kunigai ir kuniginiai, „Drauga“ labai džiugina. Jisai sako:

Iš išrinktosios valdybos vardu galima spresti, jog įvyko blokas (sutartis) tarp lietuvių katalikų (klerikalų? „N.“ Red.) ir krikščioniškųjų tautininkų. Pirmieji vadai valdybon nepateko. Jų šūlas — adv. A. Bulota — užbalsuotas. Pirmieji organas „L. Žinios“ nupeikia išrinktąją valdybą sakydamos jog valdybon patekė tik kunigai ir kuniginiai... Tuo savo nupeikimu pirmieji išdavė geriausią palidijimą draugijos valdybai ir tik paskatins krikščioniškąją lietuvių visuomenę susispiesti į tą draugiją.

„Laisvoji Mintis“ yra L. L. S. organas, bet ji pastaruoju laiku permažai rūpinasi tos organizacijos reikalais, todėl L. L. S. labai nupuolė. Prie to prisidėjo da ir bereikalingi p. Šliupo „Laisvosios Minties“ redaktoriaus, užsipludinėjimai ant socialistų.

Darbininkų vienybės reikšmę aiškina Robert Hunter paskutiniame „American Socialist“ numeryje sekamais žodžiais:

Koliai darbininkai neįsteigs savos politiškos unijos, didžiosios politiškosios partijos, kurios dažnai kontroliuoja suktai ir vagiliai, parsiadavinės tiems, kurie (gali

Ar girdite: tas vienas faktas, kad pirmieji peikia draugijos valdybą esąs geriausias palidijimas jai!

J. J. Hertmanavičius pastatė sau už tikslą kiekvienam „Lietuvos“ numeryje pleškinti ilgus straipsnius apie Chicago Lietuvos Draugijų Sąjungą. Paskutiniam savo numeryje jisai darosi truputį rimtesnis, nes tas ydas, kurias jisai pastebėjo Sąjungoje, jisai mėgina išaiškinti bendru mūsų „dvasio“ ir „kultūros“ stoviu. Tai pagitina, tikslai prie to reiktų da šiek-tiek daugiau nuoseklumo Ch. L. D. Sąjungos kritikai. Jisai, pavyzdžiui, tarpe blogųjų mūsų „dvasio“ ir „kultūros“ apsiereikimų nurodo tokį:

Laikraščiai (daugiausia turbut „Lietuva!“ „N.“ Red.) iš savo pusės žiūrėjo į sąjungą, kaip juokų darbą, ir organizacija pradėjo nykti.

Jeigu mėginimas išjuokti rimtą dalyką, yra negeras ir kenksmingas dalykas, tai kodėlgi tas pats p. Hertmanavičius dvejetas savaitę atgal prielankiai atsiliepė apie klounišką „Lietuvos“ lapelio užpuolimą ant Ch. L. D. S.—gos?

„Keleivyje“ A. Rukas iš Philadelphiajos atsiliepia į laisvamanius:

Draugai, laisvos idejos mylėtojai, ar ne laikas mums kuopties vienybėn; pastatyti Lietuvį Laisvamanių Susivienijimą ant panašų pamatų, kaip kad didžiosios mūsų organizacijos, su Centru, ir apsirinkti vieną laikraščio organą, kur būtų galima susižinoti visiems laisvamaniams ir matyti kuopą, ir aplamai visų, veiklumą. Dabar pas mus kaip tik priešingai: nieko nė girdėt, nė matyt, nė gi sužinoti galima, kiek ir kur laisvamanių kuopelių gyvuoja. Teori-

joj daug jautių, girdėt esą laisvos minties šalininkais. Tad kodėl nepasirodyti ir praktikoje? Be centro ir organo mes tik žodžiu esame laisvamaniai, jokios naudos neatnešame. Pavienės kuopelės, neturėdamos tarp savęs sąryšio, negali turėt pasekmių veikime ir atlikti didelių darbus, kokius galėtų nuveikti bendrai veikdamos.

„Keleivio“ redakcija savo prierasė prie to straipsnio nurodo, kad—

Laisvamanių Susivienijimo klausimas, tai senas, dešimtis sykių kartotas ir svarstytas klausimas. Liet. Laisvamanių Susivienijimas gyvuoja Amerikoje, nuo balandžio 26 d. 1898 m. Taigi jau bus išvis apie 17 metų, kaip šį organizaciją suiveria. Ji nėra atlikusi taip jau labai žymių darbų, tačiau gal but visgi nemažai prisidėjo prie išplatino laisvamaniybės darbininkų tarpe. Apie 1910 m. L.L.S. buvo pakiręs ir apmirus, bet 1910 m., gimus „Laisvajai Mintčiai“ jis vėl pradėta gaivinti.

„Laisvoji Mintis“ yra L. L. S. organas, bet ji pastaruoju laiku permažai rūpinasi tos organizacijos reikalais, todėl L. L. S. labai nupuolė. Prie to prisidėjo da ir bereikalingi p. Šliupo „Laisvosios Minties“ redaktoriaus, užsipludinėjimai ant socialistų.

Darbininkų vienybės reikšmę aiškina Robert Hunter paskutiniame „American Socialist“ numeryje sekamais žodžiais:

Koliai darbininkai neįsteigs savos politiškos unijos, didžiosios politiškosios partijos, kurios dažnai kontroliuoja suktai ir vagiliai, parsiadavinės tiems, kurie (gali

Ar girdite: tas vienas faktas, kad pirmieji peikia draugijos val

Chemiški Pajautimai

Uostymas ir paragavimas priklauso prie mūsų dviejų (ir vienintelių) specialių pajautimų, kurie įvyksta ačiū chemiškams procesams. Tuodu pajautimu taip rišasi vienas su kitu, kad jokio žymaus rubežiaus negalime nustatyti. Tankiai mes kalbame apie "skonį" tokių daiktų, kurie tikrai gardžiai kvepia ir atbulai. Kadangi chemiškas procesas gali įvykti tik tai susijungus dviem medžiagoms, tai apie kvapą ar skonį galime patirti tik per susidūrimą su daiktu arba jo garais. Minėtu du pajautimu tik per susidūrimą ir veikia: įjedu daug silpniau išsivystę, negu, padėkim, matymas, arba girdėjimas. Vienok juodu lošia svarbią rolę. p. Lotka, kalbėdamas apie tai laikraštyje "Scientific American," sako:

"Nėra abejonės, kad pirmutiniu uždaviniu minėtų pajautimų yra prigriebėjimas individualui pasirinkti tinkamą jautimą (burnoje ir arti burnos — A. J. K.). Pas gyvūnus šiedu pajautimu labai didelę rolę lošia maisto pasirinkime; ištikrųj, yra daleidžiama, kad gyvūnas kitokiū būdu ir negali tinkamą maistą nuo netinkamo atskirti. Vienok žmogus negali per daug minėtai pajautimais vadovauties, nes turi nuodai yra saldys o tuli nekenksmingi daiktai nėra skanus. (Kartais žmogaus skonis nenori priimti tokių daiktų, kurie jam yra būtini reikalingi—A. J. K.) Nėretai įvairios ligos sugadina skonį. Generalis paralyžius atima surumo skonį. Serganti nuomaru žmonės labai tankiai neturi skonio kas link saldumo, tankiai kas link surumo... Kartais tik viena liežuvis dalis (pusė) nustoja jausmo. Nervingų žmonių skonis tankiai yra suiręs.

"Kartais žmogus neatskiria rugštaus daikto nuo suraus arba rugštaus daikto jam yra surus. Ištepęs liežuvį su tam tikrais vaisiais tulam laikui skonis visai išnyksta. Hysteriški žmonės niekados neturi tvirtą paragavimo pajautimą."

Pas Lotka pastebi, kad, paragavus rugščių ar surių daiktų, čystas vanduo pasidaro saldus. Arba chlorinio potasio išlarpa, kuri yra be skonio, padaro vandenį saldžiu (saldoku, teisingiau sakant). Arba išsištepęs gomurį azotinio sidabro (argentum nitricum) skystimu rukymas cigaro bei cigareto pasidaro taip bjauriai kartus, kad rukytojas negali rukyti, kal gomurys neišsivalo.

Toliaus p. Lotka sako: "Turinčios gardų skonį medžiagos yra labai svarbios kasdieniniam gyvenime, gal but labiausia druska, cukrus ir ukusus. Kas link druskos, tai be jos negalima apsieiti ir ją nieku užvaduoti. Uksus galima užvaduoti kitomis rugštimis, pv. citrinos sultimis. Cukrus nėra pavienė medžiaga, bet yra varas duotas visai klesai artimų sąjungų, užturinčių karboną, vandendary (hidrogeną) ir degi (oxygeną). Cukrus yra geras maistas ir apetito sujudintojas."

Kas link cukraus tai sergant liga, vadinama "diabetes" cukrus yra stačiai kenksmingas ir negali būti vartojamas. Chemija surado kelis cukraus pavaduotojus, pv. sacharinas. Šis paskutinis pasaldinimas gal įjedu ir tikti, bet šv. Valstijų

maisto ekspertai jį atranda nuodingu.

Kalbėdamas apie psichologiską tų pajautimų pusę p. Lotka užbaigia:

"Truputį stebėtina patirti, kad mergijos labiau nuragauja karčius daiktus, negu vyrai saldžius. Jos taipgi jauslesnės kas link surumo. Suaugusios moteries skonis kas link saldumo, kartumo ir rugštumo yra labiau išsivystas, negu vyro."

Yra dietetikų, kurie skelbia, kad žmogus privalo valgyti tik tai, kas jam skanu ir tik tada, kad yra apetitas. Nors tame yra daug tiesos, bet būtų neprotinga akiai tos regulos prisilaikyti. Jau vien delto, kad ne visi "skanus" valgiai yra maistingi ir kiekvienam laike žmogui reikalingi; antra, yra daro dyta, kad reguliaris valgymas labai gerai atsiliepa ant organizmo sveikatos; trečia, delto, kad žmonės jau turi atsakantesnius ir tikresnius budus atskirti sveiko valgio nuo nesveiko. Pv., pienas gali būti skanus, bet mikroskopas gali jame kenksmingas bakterijas surasti.

A. J. Karalius.

Francis E. Willard apie Socializmą

Carl. D. Thompson.

Ir iš buržuazijos tarpo kaiku rie praklidesnieji šios gadinės protai yra atidavę savo širdį ir sielą socializmo idejai. Vienas tokių protų buvo ir Francis E. Willard, ilgus metus išbuvusi Moterų Krikščionių Blaivybės Sąjungos prezidentė. Nacionaliam tos organizacijos suvažiavime, įvykusiame 1897 m. mieste Buffalo, ji apsisakė esanti socialistė. Žemiau paduotieji žodžiai yra ištrauka iš jos kalbos, kuria ji kreipėsi į susirinkimą. Ištrauka paimta iš oficiališkų protokolų minėtojo suvažiavimo pusl. 118-121, 142 ir 153, kaip mes tai randame užrašyta W. C. T. U. protokoluose, Eevenston'e, Ill.

"Pažvelgkite aplinkui savęs, darbo vaisiai yra po visų akimis, jūs nei vienas nė valandėlę negalėtumėte turėti kiek pagiesnio gyvenimo be jų; kiekvienas dalykas, kurs randasi jūsų kambaryje, yra ženklas tobulo įrankio ir darbininko ko rankos. Bet argi nėra skaudžiausia neteisybė iš pusių turtingųjų, kurių gyvenimas pagamintas darbininkų trisus, turėti perteklių pinigų, kurie atstovauja darbo vaisius kiekvienoje šalyje, kuomet darbininkai taip pririšti prie darbo, kad jie neturi laiko įgyti apšvietimo ir gyvenimo patogumų, kas juos padarytų tinkamais turtingųjų ir kulturingųjų žmonių draugijoje.

Tai ve kame priežastis to, kad aš tapau socialistė.

Aš paimčiau, ne spēka, bet palengva teisotu keliu, pagerinant įstatymus ir suteikiant balsavimo teises kaip vyrams, taip ir moterims, visą turtą, kuris vadinasi civilizacija ir kuris buvo padarytas per 400 m. nuo to laiko, kada atvyko į šią šalį Kolumbas, ir padaryčiau jį bendra visų žmonių nuosavybe. Aš pareikalaučiau, kad visi dirbtų savo rankomis tiek, kad darbas puikliausiai išlavintų žmonių spēkas; bet kad jisai nebutų nepakeliama našta; aš padaryčiau mokslo ir gyvenimo smagumus visiems žmonėms lygiai prieinamais. Manau, kad tai būtų visiškai praktiška, nes kiekviena kita meto-

da yra stačiai barbarizmo liekana.

Aš isitikinusi, jog konkurencijos likimas nuspręstas. Trusitai, kurių vienatinis tikslas yra panaikinti konkurenciją, parodė, kad mums be jos yra geriau, negu su ja.

Ko socializmas geidžia, tai — idant visuomenė kontroliuotų produkciją. Mielai draugai, tai yra tiesioginis ir lygus kelias, tai yra augštas kelias. Jisai panaikina motyvus gyventi vien del savęs; jisai daro įstatymu mūsų kasdieniniame gyvenime Kristaus evangeliją. Kitaip negalima to padaryti, kitokiū būdu neateis šviesi žmonių brolijos diena.

Ach, kad aš vėl bučiau jauna, ir galėčiau tam tikslui pavesti savo gyvenimą! Tai yra Dievo kelias iš tyry į palaimintą šalį. Tai yra turinys Kristaus mokslo. Tai yra krikščionybės įvykinimas.

P-UI ROMANUI KISSEL

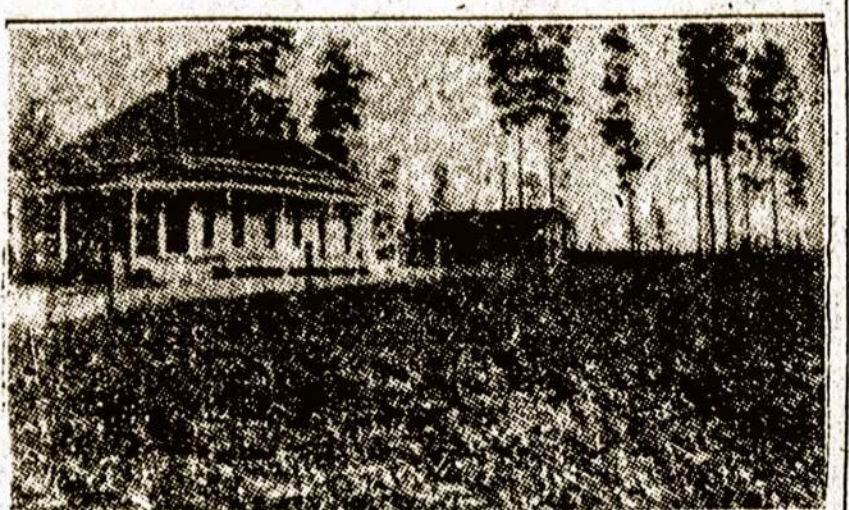
Varde Naujienų Bendrovės tariau širdingą ačiū tamstai už taur puikius piešinius, kuriuos tamsta suteikiai "N." Bendrovei.

Kazimieras Gugis, "N." B-vės Prezidentas.

T. N. Yards 3159

Didžiausia Lietuviška Kolonija Louisianoje

Sekanti ekskursija išvažiuos iš Chicago vasario (February) 2 dieną. Norintieji išsirinkti sau žemių, pasiskubinkite tuojau atsiskauti. Tikie tas bus perkantiems užlyk. Kreipkitės pas:

A VISBARAS & CO
3112 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Nepamirškite geros progos, pakod da žemę pigi.

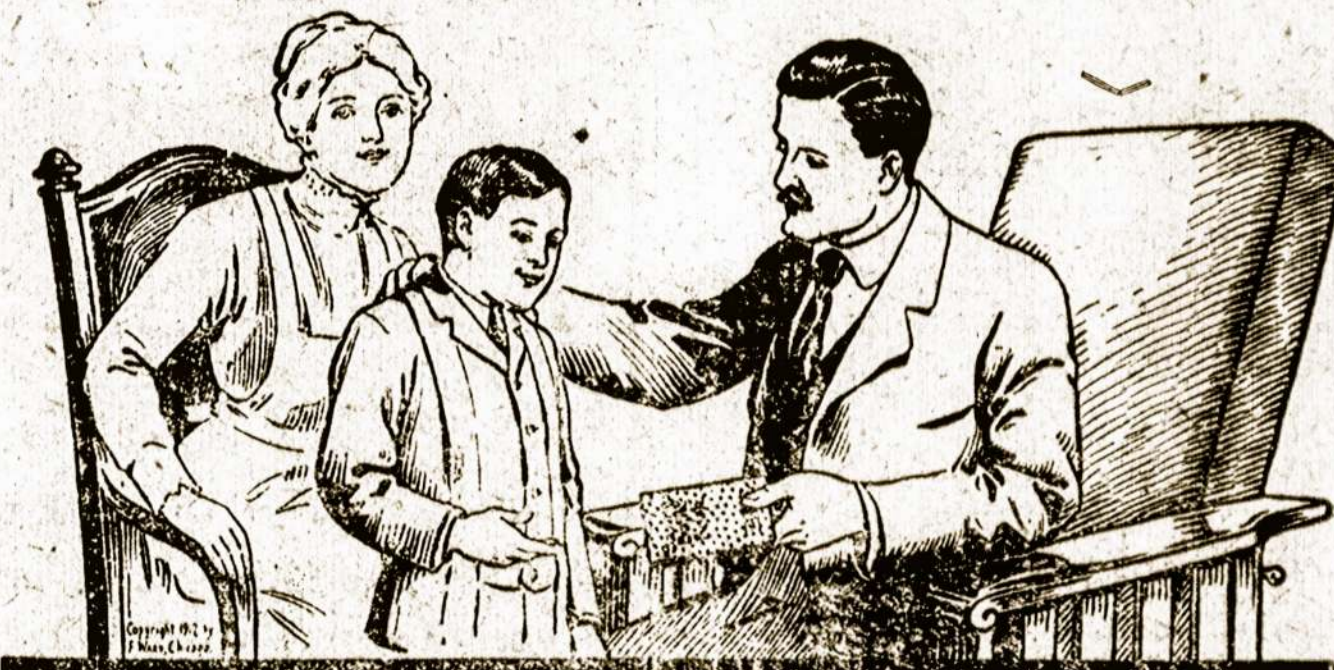
Telephone Yards 5834
Dr. P. G. WIEGNER
GYDYTOJAS
3337 So. Morgan St. Chicago, Ill.
Kalba Lietuviškai.

"NAUJIENU" Cirkuliacijos Skyriai:

SO. CHICAGO, ILL.: P. Bagužis, 8808 Houston Ave.
CHICAGO HEIGHTS, ILL.: P. Savickas, 1430 Wentworth Ave.
KENOSHA, WIS.: A. Trakelis, 154 Milwaukee Ave.
ST. CHARLES, ILL.: Jonas Puronas, 74 W. Main St.
BATAVIA, ILL.: A. Matinkas, 125 Spring St.
DE KALB, ILL.: Liet. Ukėgų Klubas, 515 N. 7th St.
ROCKFORD, ILL.: S. Petruskas, 730 Island Ave.
WAUKEGAN, ILL.: A. M. Menas, 1402 McAllister Ave.
W. PULLMAN, ILL.: Wm. Pilipas, 720 W. 120th St.
MELROSE PARK, ILL.: Kaz. Kachonas, 2005 Lake St.
GARY, IND.: J. Vaitkus, 2337 So. Leavitt St.
MILWAUKEE, WIS.: F. Beržanskis, 680 Arthur Ave.
IND. HARBOR, IND.: J. Levandauskas, 3605 Theodor St.

TOLLESTON STATION, Gary Ind.: A. Chaplikas, 1500 Adams St.
CHICAGO, ILL.: J. Butkevičius, 8543 Givens Ct.
BRIGHTON PARK: A. Petratis, 1102 So. Campbell Ave.
BRIDGEPORTO: V. Mišeika, 3149 So. Halsted.
TOWN OF LAKE: A. Vasiliauskas, 4533 So. Marshfield Ave.
18-TOS GATVĖS: A. Meldažis, 1840 Halsted St.
WEST SIDE: S. Vasiliauskas, 1907 N. 15th Ave.
ROSELAND, KENSINGTON & BURN-SIDE: S. Misunas, 149 E. 107th St.
NORTH SIDE: D. Ealikauskas, 1639 Girard St.
CICERO, ILL.: J. Matulis, 1334 — 48th Ct.
MADISON ST.: T. Lapenas, 3726 Polk St.
ATLANTIC CITY: A. Stankus, 4565 Wentworth Ave.
BRIGHTON PARK: V. Mišeika, 3149 So. Halsted St.
RACINE, WIS.: St. Narkis, 1330 Liberty St.

Su visokiais reikalais kas link "NAUJIENU" cirkuliacijos meldžiame kreiptis prie savo distrikto užveždos, o šerinkius ir prijaunčius "NAUJIENOMS" meldžiame prigelti distrikto užveždos išplatinti "NAUJIENU."

YRA "SAVINGS ACCOUNT" ŠITAME BANKE. ATIDARYK VIENĄ SU MUMIS SIANDIEN DEL SAVO VAIKŲ. JEIGU NORITE, JUS GALITE PASIMITI NAMO VIENĄ IS MU-SU MAŽŲ NAMINIŲ BANKU. MOKYKIT SAVO VAIKUS PINIGUS TAUPYT. CENTUS, KURIUOS JIE PO VIENĄ SU-TAUPYS DABAR, PAVIRS I DOLERIUS PASKIAU IR I SIM-TUS, KADA JIE UŽAUGS IR BUS JAUNI VAIKINAI.

AMERICAN STATE BANK

Kapitalas, indėliai ir pervirsis su viršum \$2,300,000.00
JAN KAREL, Prezidentas. J. F. STEPINA, kasierius
Kampus Loomis gtv. 1825 Blue Island Avenue.
Atidarytas nuo 8:30 išryto iki 5:30 vak. Panedėlio ir ketver-go vakarai iki 8:30 val.

NELAIKYKITE PINIGUS NAMIE

Bet Saugesne banke

Jūs žinote, kad saugiu banku gali vadintis tik toks bankas, kurį valdžia prižiūri, kuris turi didelį kapitalą ir yra vedamas padoriai ir patyruusių valdininkų. Persitikrinc, jog bankas yra saugus, antru dalyku, reikia tēmyti, ar mandagiai su žmonėmis apsieinama, na ir ar paranku atlikti jame reikalus; ar nereik patrotyti pusę dienos kiekvieną kartą, kuomet yra reikalas į banką.

Primename, kad viską augščiau paminėtą rasite šiame mūsų

Didžiame Valstybiniam Banke, kuris:

1. Yra po globa ir kontrole valdžios.
2. Turi didelį kapitalą, kas yra bondsu saugumo.
3. Išduoda atskaitą iš savo stovio penkis kartus metė ir garsina viešai.
4. Priguli ne pavieniai ypatai, bet bendrovė.
5. Turi ant depozitų — pačo bankų, miestų, pavieto ir valstijos valdžios pinigų.

1. Randasi lietuvių apgyventoje, visiems gerai žinomoj vietoj
2. Del kostumerių parankumo yra atdaras subatomis iki 8 val. vakare, o šiaip iki 4 po pietų.
3. Pinigus čia padėtus grąžina be pranešimo iš kalno.
4. Turi lietuvišką skyrių del patarnavimo lietuviams.
5. Užtikrina mandagų patarnavimą.

CENTRAL MANUFACTURING DISTRICT BANK

1112 West 35th St. Netoli Morgan St. Chicago.

KAPITALAS IR PERVERSIS \$275,000.00.

PIRMUTINIS IR VIENATINIS BANKAS BRIDGEPORTE PO GLOBA VALDŽIOS.

Taip geras kaip geriausias didmiesčio bankas, tik dang parankesnis.

PROCENTUS MOKA DU KARTU METUOSE

Išskoletuojame pinigų iš kitų bankų veltui.

Kalbama lietuviškai.

Lietuvių Skyriaus Vėdejas, A. PETRATIS.

BANKINĖS VALANDOS: nuo 9 ryto iki 4 po pietų. Subatomis nuo 9 ryto iki 8 vak.

Tel. Austin 25091
HERMANO BENAS IR ORKESTRA
4706 VAN BUREN ST., CHICAGO
Parasina pirmos klesos muzika ba-liams, teatrums, vestelijoms, pagra-bams i t. t.
Privatizuoti gali-ma Harrison, Ma-dison ir Cicero av (48tos) karais.

Tel. Canal 3737

AKUŠERKA A. VIDIKAS

Baigusi Akušerijos Kolegiją: ilgai praktikavusi Penssylvanijos Hospi-talėse ir Philadelphiaj. Už dyką duoda rodą visokišose moterų ligose. Kalbu lietuviškai, angliskai, lenkiskai, rusiskai ir slavokiškai.

1898 SO. HALSTED ST., CHICAGO. (Salia "Naujienų" redakcijos)

SKIŲ MOKYKLA

Pirmas lietuvių skių mokyto-jas Amerikoje

Prof. Julius Silkauskas.

Mokinu šokti val-cų, two step ir vi-sokius kitokius šokius. Lietuvių jaunimas kvie-čiamas lankyties kas diena ir vaka-rais.

nuo 8 iki 10 val. Adresas:

3113 S. Halsted St., Chicago, Ill.

EVESKIO Prekybos ir Kalbu Dienine ir Vakarine **MOKYKLA**
MOKINAMA: Angli kalba nuo pra-dines iki angliškai au-štingia. Arithmetica. Algebra. Matematika. Geografija. Politika. Ekonomija. G. Leveskis, Vėdejas Mokyklos.
3106 So. Halsted St., Chicago.

HERMAN GROUF

KRIAUCIUS

Siava Puikias. Drapanas už pigią kainą
VALO, PROSIIJA IR PATAISO

New Phone 2429

821 Wabash Ave. Terre Haute, Ind.

Telephone Yards 4568.

Joseph Szkutas
MOTERŲ IR VYRŲ RUBU SIUVĖJAS

3196 SO. HALSTED STREET
Chicago, Ill.

Lietuviškų Knygų Krautuvas

Mylėtojai gerų knygų, norinti išlavinti savo protą ir išsimokinti angliską kalbą, kviečiami pirkti knygas iš mano krautuvo. Čia gaunama visokiš lietuviškų knygų, taipgi angliskų ir lenkiskų ant usakymo. Senos myle-tojų rateliai indami komplektu, s. v. gausia papiginta kaina. Krau-tuvas adara kas vakaras.

15 kitų miestų susikakimais, paaukštinu katalogų dydini. Adresas:
11 J. DAMJONATIS
801 West 33rd St., CHICAGO, ILL.

Chicagos žinios

ATYDAI NARIŲ 269
SKYRIAUS A.G.W. OF A.

Visi nariai yra kviečiami atsilankyti į susirinkimą, kuris atsisub subatoje, sausio 16 d. 7:30 vakare, Černausko salėje ant 19-tos ir So Union Ave. Šiame susirinkime išduos raportą delegatas iš atsisubusios konferencijos New York'e. Bus ir daugiaus svarbių dalykų, kurie interesuoja kiekvieną narį organizacijos, ir todėl kiekvieno privalumas yra atsilankyti į šį susirinkimą. Taipgi nepamirškite atsiesti naujų narių, nes yra priimami kiekviename susirinkime. *Valdyba.*

VISU TAUTŲ BEDARBIŲ MASS MITINGAS!

Vyrai ir moteris bedarbiai ir bedarbiams simpatizuotojai, susirinkite kuoskaitlingiausiai į šitą susirinkimą, nes jame bus kalbama kaip ir kokių būdu gelbėtis nuo badavimo dabartinėje bedarbėje, ir toliau iki išsiluosavimo iš po visokios vergijos.

Kalbama bus visokiomis kalbomis, taipgi ir lietuviškai. Mitingas bus nedėlio 17 d. sausio (Jan.) 1915 m., 2-ą val. po pietų Hull House Svetainėje, Halsted ir Polk St. Įžanga dykai. Kviečia Internaciionališka Bedarbių LYGA.

BEDARBIŲ ŠAUKSMAS.

Mes norime gyventi ir turime tiesą gyventi, bet mums mūsų gyvenimo proga ir tiesa atimta! Mes esame atskirti ir mes šian dien norime mūsų duonos! Ir mes neprasome, bet reikalaujame!

Darbo ir mūsų duonos mes reikalaujame, o ne gerširdystės ir viliugingos pašalpos.

Mes atsisakom badauti, ir reikalaujame produktų pragyvenimui!

Mes reikalaujame tikros progos ir tiesos gyventi!

Mes viską pagaminam, ir reikalaujam tais daiktais naudotis, nes jie mums priklauso!

APSIVĖDE:—

A. Armaitis (28 m.) su Karolina Procek (21 m.)

J. Miliauskas (33 m.) su J. Stradauskiute (23 m.)

Martinas Pienis (21 m.) su Agne Jomutaite (21 m.)

W. Bubelis (25 m.) su Bese Kilvauskiute (23 m.)

Antanas Rimas (33 m.) su F. Budgaikiute (23 m.)

Antanas Deksnis (30 m.) su Ona Liaudauskiute (26 m.)

K. Geštautas (28 m.) su Zuzana Kubiliute (23 m.)

Sankrovą be darbo ir pirkėjų atidarė vienai savaitei labdaringa draugija Wilmette. Kadangi tokia sankrova yra ir rbe biznio, todėl labdarinės bobos prašo dovanoti kokių senų skudurų.

Max Goldsmith nubaustas \$200.00 už gydymą, neturint daktaro diplomo. Pasodin-tas į kalėjimą, kadangi neturė-jo kuo užsimokėti.

Suplėšė saugiąją skrynią (safe) Dr. F. F. Schwartz, den-tisto ofise, 743 S. Paulina. Pa-siėmė \$500.00 vertės gydyto-jaus įrankių.

James M. Kralovec, lotų par-šlavėjas prieš teisėją Sabbath už-sigynė nuo kaltėjų, užmetamų

Simon Yondorf, viršininkas tuo pačiu vardu firmos, 137 N. Deaborn, užmuštas automobi-liui susidurus su gatvėkariu ties Clark ir Ridge.

Roland Kreigbaum areštuot-as už vogimą laišku iš skry-nutės p-ios E. Schroth, 843 Barry Ave.

Mario Scarsellitti areštuotas pačto viršininkų, bebendant iš-mainyti netikusį money orde-rį ant \$80. Išleistas ant \$1,000 kaucijos.

Patrick Bradly, 2502 Lowe Ave., areštuotas kaip kišeni-nis vagilius, bandė pasikart ant petnėšų Englewood policijos stotyje. Atgaivintas.

James Keating, 69 metų sar-gas, 5522 S. Marshfield Ave. pa-sautas ir sunkiai sužeistas va-giliams bandant apiplėšti Hed-strom Coal Co. ofisą, 2400 Fe-deral St.

Juozas Kuzwiak, nubaustas \$100.00 už bandymą išplėsti au-kių dežutę betručiams, šv. Pat-ricko bažnyčioje prie Adams ir Desplainess gatvių.

Nedėlio, 17 d. sausio Univ. of C. Settlement svet. 4630 Gross Ave. įvyks Socialistų par-tijos lietuvių skyriaus regula-ris susirinkimas.

Morals court teisėjas Good-now įieško pinigų įsteigti ligo-n-butį ligoniams, kurie buna at-vedami į teismą.

Šildomasis pečius su degan-čiais anglimis pavogtas iš Max Levy & Co. ofiso, 1362 W. Kin-zie St.

JONAS GIRDES

103 Grand St Brooklyn, N. Y.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVĖ visokių muzikališkų instrumentų ir auksoriškų daiktų. Taipgi gramafonai su visokiomis LIETUVISKOMS DAINELĖMS

5000 KATALOGŲ DOVANAI! Priesių už 2 centu stam-pą, o gausi Katalogą greit.

Broli Lietuvi!

Mes patį siuvame visokius drabužius, siutus overkotas unifor-ninius, taipgi darome ant užsakymų, todėl mes galime viskas parduoti daug pigiau, nes mes nieko nemokame jokiems perkupėjams. Gražiausi siutai nuo \$10.00 iki \$50.00, kokių niekad negausite jokios kitotkrautuvėj.

Skrybeles, Vyru Skalbinius, Vyru ir Vaikų čėverykai. Visi mūsų tavorai yra atlikti unijistų darbininkų ir turi unijos žymė-label. Mes užganėdiname kiekvieną ir užganėdinsime jus.

Lietuvis
JUOZAP. J. DAILYDIS
Vedėjas Krautuvės.
Visuomet Jums maloniai
pataisys

1853-1855
Blue Island av.
Tarp 18 ir 19 gat.
Chicago, Ill.
Telephone Canal 4198

Gus Shanks, N. Ada ir Lake St. nubaustas \$200.00 už nešio-jimą ginklo.

D. Denis, poolroom savinin-kas, 4642 M. Madison, nubaus-tas \$25.00 už įleidimą nesau-gusių.

Vakar nežinomi žmonės iš-daužė kelis langus Northwes-tern University namuose, Lake St., netoli State, krautuvijų lan-gus. Vartota bombos bonko-se. Policija saugo dabar toj apielinkėje.

Draugijos ir organizacijos

Pasiskyrusios "Naujienas"
Organu

SOCIALISTŲ PARTIJOS LIETUVIŲ SKYRIŲ

Centro Komitetas:

Organizatorius—A. Siderovičia,

1347 S. 48th Ct. Cicero, Ill.

Protokolų Sekretorius—M. Burba,

1847 S. 48th Ct. Cicero, Ill.

Išdėininkas—W. Butvil,

1508 — 49th Ave. Cicero, Ill.

Velkiamasai Komitetas:

M. Butvil, 1304 — 50th Ct. Cicero, Ill.

A. Vasiliauskas, 2860 W. 22 St. Chicago, Ill.

W. Mizer, 3621 — 17th Ave. Rockford, Ill.

Biznio Agentas—A. Vasiliauskas,

2860 W. 22nd St. Chicago, Ill.

DR. VINCO KUDIRKOS DRAUGIJA Steger, Ill.

Viršininkai:

Prezidentas A. Yusas, Box 200, Steger, Ill.

Vice-Prez. W. Stokkus, Box 435, Steger, Ill.

Protokolų Sekr. J. J. Dambrasukas, L. Box 364, Steger, Ill.

Fin. Sekr. J. Kelly, L. Box 283, Steger, Ill.

Išdėininkas T. Sznekutis, L. Box 482, Steger, Ill.

Susirinkimų vieta—p. Salasevičiaus sve-tainė. Susirinkimai būna nedėliomis po pirmos kiekvieno mėnesio, 1 val. po pietų.

U. G. W. of A. LOCAL 269 VIRŠININKŲ ADRESAI:

Prezidentas, A. Ripkevičia,

1679 Milwaukee ave., Chicago, Ill.

Prot. Rašt. P. Švelnis,

1839 W. Vabansia Ave.

Turtų raštininkas, A. Ambrozevičia,

1685 Milwaukee Ave.

Išdėininkas, P. Galskis,

2019 Le Moyne St.

Biznio agentas, A. Bachunas,

Ofisas randasi 1223 Milwaukee ave; va-

landos: 5:30 iki 7 val. vakare. Main of-

ice 818 W. Harrison street, Chicago, Ill.

DR. JOS "TEVYNĖ LIETUVOS MYLETOJŲ"

Pirmininkas, Jonas Janulis,

8427 Gilbert Ct.

Pirm. pagalbininkas, Mikolas Valionis,

8427 Gilbert St.

Protokolų raštininkas, J. Kriščiūnas,

8614 Vincennes Ave.

Fin. raštininkas, Teofilus Binkis,

8144 Vincennes Ave.

Kasiterius, Jonas Baukus,

8428 Vincennes Ave.

Narių atidai. Susirinkimai laikomi kas

pirmą nedėliojį kiekvieno mėnesio, 1

val. po pietų, Jono Baukaus svetainėje,

8430 Vincennes Ave. Malonėkite kiek-

vienas narys atsilankyti.

Draugystė Didžiojo Lietuvos Kun. Gedimino, Kensington, ILL.

Pirmininkas—D. Shaikus,

152 E. 116th St. Kensington, Ill.

Pirm. pagalbininkas—A. Bagužas,

136 place, Riverdale, Ill.

Raštininkas protokolų—P. Lukauskis,

341 E. Kensington ave.

Raštininkas finansų—J. Mineika,

210 W. 105 St., Chicago, Ill.

Išdėininkas—F. Švedvilas,

341 E. Kensington ave.

Susirinkimai atsisubina paskutiniam ne-

dedėliojį kožo mėnesio 2 val po pietų

F. Švedvilos salėje, 341 E. Kensington ave.

VYRŲ IR MOTERŲ APSVIETOS DR. TIES VIRŠININKAI.

Pirmininkas A. B. Liutkus,

1395 S. 50th ave Cicero, Ill.

Vice-pirmininkas, F. Stalorius,

833 W. 33rd pl., Chicago, Ill.

Nutarimų raštininkas, Zia. Songailo,

1500 So. 48th Ct. Cicero, Ill.

Finansų raštininkas Kasp. Adomaitis,

1417 So. 49th Ct. Cicero, Ill.

Kasiterius Mary Bartkienė,

1500 So. 48th Ct. Cicero, Ill.

Susirinkimai atsisubina kas paskutini ne-

dedėliojį kiekvieno mėnesio nuo 1:30 p. m.

J. Jukniaus svetainėje, 4837 W. 14 str., Ci-

cero, Ill.

LIETUVIŲ PROGRESYVISHA PAŠALPOS DRAUGYSTĖ.

Valdyba:

Pirmininkas, Juozas Jankauskas,

2018 So. String St. Chicago, Ill.

Pirmininko Pagelb., K. M. Ramulis,

1458 S. Union Ave., Chicago, Ill.

Protokolų Raštininkas, Mikas Kasparailis,

4012 Maple Wood Ave., Chicago, Ill.

Turtų Raštininkas, Martinus Pienis,

4912 Maple Wood Ave., Chicago, Ill.

Išdėininkas J. M. Černiauskas,

1900 So. Union Ave., Chicago, Ill.

Tai viena iš geriausią pašalpos draugy-

stė. Norintis įstoti į šitą draugystę atsil-

ankykite bilė pas koki Valdybos narį.

Gausite patarimus ir konstituciją pasiskai-

tyti. Sužinosite visus įstatus. Mėnesiniai susirinkimai būna kas an-trą subatą po 1 d. kiekvieno mėnesio, 7:30 val. vakare, J. M. Černausko svetainėje, 1900 S. Union Ave., Kampas 19-tos gatvės.

LIETUVOS SELPIMO FONDO KOMITETAS.

Prezidentas K. Gugis,

1840 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Vice-Prezidentas 2) S. Mankus,

Cor. 12th and Vine Sts., Phila., Pa.

Susinešimų Sekr. 1) M. M. Rice-Herman,

140 E. 19th St., New York, N.Y.

Susinešimų Sekr. 2) J. Neviackas,

183 Roehling St., Brooklyn, N.Y.

Finansų Sekretorius 1) T. L. Dandulis,

101 E. Main St., Danville, Ill.

Finansų Sekr. 2) J. Stasiulevičius,

1815 E. Moyamensing Ave., Phila., Pa.

Išdėininkas K. Šidlauskas,

226 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Kasos Globėjai: M. Česna, 56 Market St.,

Brighton, Mass.; J. Gegužis 28 W. Broad-

way, So. Boston, Mass.; J. Gerdaukas,

New Britain, Conn.

Pingus siunčiant čekiais arba M. O., rei-

kia išrašyti vardu Lithuanian National

Relief Fund.

Visus pingus reikia siųsti vardu kasie-

rius per Finansų Raštininką, T. M. Dun-

dulį, 101 Main St., Danville, Ill. kuris bus

po kaucija \$1,000.

JAUNŲ LIETUVIŲ AMERIKOJ TAUTISKŲ KLUBO ADMINISTRACIJA.

Chicago, Ill.

J. Jankauskas, Pirm.,

3252 So. Halsted St.

A. Zalatorius, Pagelbininkas,

917 W. 33rd St.

D. Gulbinas, Prot. Raštininkas,

8443 Auburn Ave.

P. Motiejūnas, Turtų Raštininkas,

3212 Auburn Ave.

T. Radavičia, Kasiterius

936 W. 33rd St.

Geo. Lookas, Užžiūrėtojas Organo,

3021 So. Union Ave.

DRAMOS IR CHORO SKYRIAUS
VIRŠININKAI

M. Girus, kompoz., Mokytojas choro,

902 N. California Ave.

B. Vaitiekunas, Režisierius,

3149 So. Halsted St.

M. M. Juodis, Pirmininkas choro ir dramos

3252 So. Halsted St.

Mitingai atsisubina kiekvieną pirmą ne-

dedėliojį mėnesio 1-ąją valandą po pietų T.

Radavičiaus svetainėje, 936 W. 33-čios

gatvės, ant antrų lubų. Taipogi choro ir

dramos repetitijos atsisubina toje pačioje

svetainėje. Choro repetitijos atsisubina se-

redomis 7:30 val. vakare. Teatru repeti-

cijos atsisubina pėtnyčiomis, 8-ą val. vak.

Tai gi, jauni vaikinai ir merginos, jei my-

lite prisilavinėti dailėje, kaip tai dainose

ir teatru lošimuose, tai kviečiam prigu-

lieti prie Jaunų Lietuvių Am. Taut. Klubo,

nes J.L.A.T.K. nevien tik užsiima dainomis,

lošimais, bet taipgi ir pašalpa ligoje. Tai gi,

kiekvienas lietuvis ir lietuvaite privalo

prisidėti prie jo auklėjimo.

Su pagarba, J.L.A.T.K.

Geriausią sokių MOKYKLĄ

CHICAGOJE

936 West 33 St.,

PROF. W. S. GEDRAITIS,

Kiekvieną Utarniko ir Ketvergo

Vakarą

LARKIN'O PRAKALBOS.

Siandien, 8 val. vak., Rusų Darbininkų S—gos bute, 1448 S. Halsted st., kalbės Prof Larkin, vienas Anglijos darbininkų vadovų. Įžanga dykai. Suprantantieji anglų kalbą kviečiami atsilankyti.

TOWN OF LAKE.

Jaunų Socialistų Lyga rengia pasilinksmimo vakarą šiandien, 16 d. sausio, University Settlement, 4630 Gross Ave. Įžanga 25c.

Eli Dianozich, serbas, paprastų darbininkų foremanas Wisconsin Steel Co. So. Chicago, gyvenančias 10722 Tarrance Ave. sutarė apsisvesti su Johanna Uzelac.

Bet kadangi jaunoji butinai norėjo apsisvesti serbų katalikų bažnyčioje, kuri yra prie Milwaukee ir Robey gatvių, o svečių irgi nemažai—net 70, tad nuvažiavimas visiems automobiliais kaštuoja net \$200, tad po ilgo galvosukio pasisamdė specialią gatvekarį, kuris juos nuvezė ir parvezė iš bažnyčios. Tas apsisėdė pigiau.

Tai esą dar pirmas Chicagoje, kuris savo vestuvėms nusamdė specialį gatvekarį.

John Zajackowski, 3618 Belmont Ave. sunkiai sužeistas kumštynėse White Dove atletų klube. 19 to klubo narių areštuota.

Harry Lipsky, mokyklų tarybos narys, reikalauja nuo miesto gaisrininkų signalų prie kiekvienos mokyklos.

George Sheridan ir Frank Adams nubausti \$200.00 už nešiojimąsi revolverio. Wm Dougherty buvo su jais; nubaustas \$100.00.

\$5.00 bausti tėvus už neatėjimą ar pavėlavimą vaiko ateiti į mokyklą, sumanė Geo. Rockwood, principalas Austin High School.

Reikalingas Vargoninkas

Meldžiu atsisaukti į šv. Petro parapiją, neskiriant senas ar jaunas.

Kun. Petrošius

4540 Marshfield Ave. Chicago, Ill.

ATIDAI TOWN OF LAKE LIETUVIŲ.

Siandien, sausio 16 d. 7:30 val. vak. A. J. Beržinskio svet., 4600 So. Paulina St. bus prakalbos.

Szis ir Tas

Australija iki šiol išleidžia daug pinigų triuškių naikiniui. Vienoj tik Viktorijos valstijoje per metus buvo užmušta 150,000,000 triuškių. Bet triuščiai greičiau veisiasi, kaip jie yra užmušinėjami. Australijos laukams vis nėra nuo jų gerovės. O skaitoma yra, kad dešimt triuškių suvalgo daugiau, kaip viena avis.

South Dakota nuo 1876 iki 1914 m. pabaigai išdavė \$185-224,000 vertės aukso. O Cripple Creek, Col., iki 1914 m. pabaigai davė aukso \$229,000,000 vertės.

Kaikurie daktarai sako, kad baimė yra liga, paeinanti nuo nervų suirimo. Sulig to galima pasakyti, kad žmogaus gyvenimas tai yra liga, paeinanti nuo jo tūtošo ir motutės.

Jeigu žmonės veiktų ir priverstų valdžią veikti kaip reikia, tai ir dabar mes visi valgytume baltą duoną ir nežinotume didelio vargo.

Anglų rašytojas Jerome K. užrašė: "Ši karė mus visus verčia į socialistus."

Amerikos Socialistų Partija ragina savo sąnarius, kad jie kiek išgalėdami platintų Partijos išdirbtą visąsietinės taikos programą ir Amerikos Soc. Partijos manifestą. Kur yra kokie taikos komitetai, socialistai turi pasistengti juose dalyvauti.

DES MOINES, Ia. — Vienas užmuštas ir 15 sužeista, kada Wabash R. R. traukinis nušoko nuo rėlių ties Runnells. Du vagonai apvirto.

Vario tonas Amerikoje kaštuoja \$300, o nuvežus jį Vokietijon galima parduoti už \$625. Taigi dėl to Amerikos kupčiai veža jį Vokietijon, užslėpę tarp bovelnos pundų. Jie nepaiso, kad iš to Dėdei Samui darosi nesmagumų ir nemenkų.

Motery taikos konferencijoj, kuri buvo Washington sausio 10 d., dalyvavo ir Amerikos Socialistų Partijos atstovė Theres Russell. Ji siūlė tą taikos programą, kurią išdirbo Soc. Partijos komitetas. (Programa buvo paskelbta savo laiku "Naujienuose"). Motery taikos konferencija buvo suaukta pagal iniciativą Miss Jane Adams.

LINCOLN Neb. — Į valstijos legislaturą įnešta bilius kad visi saliamai valstijoj būtų uždaromi nuo 6 val. vakare.

"NAUJIENU" KELIAUJANTIS AGENTAS

Adomas Rašimas
Siomios dienomis lankosi Westville, Ill., potam aplankys Springfield, Ill. ir jo apylinkes. Jis renka prenumeratą, apgarsinimus ir šiaip spaudos darbus. Jį įgaliojo "Naujienu" Administracija.

Tel. Drover 7169.

KREIPKITES PRIE LIETUVIŲ GENERALIŠKO KONTRAKTORIAUS Steponas Markunas

Budavojų murinius ir medinius namus. Taisau senus, išpilu 'konkritu' fundamentus ir sėdvokus. Visus prie namų darbus atlieku pagal savininko reikalavimą. Dabar laikas apmisyti, jei kas nari budavoti, palikti gerą kontraktorių.

2459 W. 46th PLACE, CHICAGO, ILL.

CARR BROS. WRECKING CO. INC.

PARDUODAME PIGIAI SENAS IR NAUJAS LENTAS, STULPUS IR KITOKI MATERIJOLĄ.

Taipgi maliava, vinis, duris, langus, storą popierą stogams dengti ir t.t.

PHONE YDS. 1294 3003 TO 3039 SO. HALSTED STR.

Kalbės T. J. Kučinskas, Roselando "Aušros" mokytojas, dainuos Laisvos Jaunuomenės choras, taipgi bus ir deklamacijų. Įžanga dykai.

Prakalbas rengia L.S.S. VIII Rajonas ir 234 kp.

Kviečia visus atsilankyti. KOMITETAS

Iš priežasties mirties, pasiūdo pianas už \$25.00. Atsiņesk pinigų šį vakarą. 2479 Archer Ave., Arti Halsted St.

LITHUANIAN IMPROVEMENT and BENEFIT CLUB

Sutvertas Sausio Jan. 11, 1915 Gerbiami Lietuviai: Sirdingai kviečiame Jus atsilankyti ant susirinkimo, kurie atsisbus kas antrą nedėdienį kiekvieno mėnesio St. Doviatai Svetainėje, 10501 So. Michigan Ave., Roseland, Ill., 2 val. po pietų. Kviečiame visus Roselando ir Kensingtono lietuvius atsilankyti ant susirinkimo ir prisirašyti prie šito klubo, nes šis klubas užsiima prakilniais ir naudingais darbais. Kviečia visus KOMITETAS

Laivakortes

į Lietuvą-Rusiją ir iš ten į Ameriką.

Tiesiog be persėdimu.

Laivas "KURSK" išplaukia iš New York į Archangelską šio mėnesio 18 DIENĄ.

KAINA \$47.

Pašportus parupiname

Kreipkitės žodžiu ar laišku prie Valstybinio

Central Manuf. District Bank

1112 W. 35th St., Chicago, Ill.

Siunčiame pinigų. Nuėina gerai.

Imame pilną atsakomybę.

Mokiname Angliškai

Visose dalyse Amerikos ir Kanados

Vienintelė amerikoniška mokykla, kuri duoda pilną užtikrinimą išmokti skaityti, rašyti ir kalbėti angliškai labai trumpame laike, už taip mažą užmėginimą, kad ir biedniausia vyrais ar moteris gali užsimokėti.

Mokiname per laiškus (Korespondencija) tobuliausiu metodu: kiekvienas išmoksta be vargo. Mokiname teipiau klasos dienomis ir vakarais. Pilesimų žinių rasykite praš.

WAITCHES BROS.

1741 W. 47th St., Chicago, Ill.

DOVANA DYKAI

As dabar duodu jauna-vedzians, kurie atvaizuos su vestuvėmis pas mane puikų didelį pavėkslą mairėvotą ant drobės vertės \$15.00. Taipgi atvaizuo- kite pas mane as darbų gvarantuojau. As teipgi mokinu fotografistes amato visus norincius mokytis.

PETER CONRAD, Lietuvis Fotografas

3130 S. Halsted St. Tel. Drover 6369 Chicago

DR. THOMPSON

Daktaras ir Chirurgas

Bridgeport, Conn.

966 Main Street,

Kalbama lietuviškai.

Tel. Haymarket 6212

Dr. W. Yuzskiewicz

Lietuviškas akių gydytojas. Kas turi skaudančias akis arba silpnas, ar galvos skaudėjimą, atsilankykit pas

Dr. W. Yuzskiewicz

1024 Milwaukee Ave.

Valandos: Nuo 9 ryto iki 9 vakarų; Nedėliomis nuo 9 ryto iki 3 p.p.

Phone Drover 4247

Dr. J. Jonikaitis

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

Rezidencija: 4613 So. Ashland Ave. (Town of Lake).

Valandos: 9—12 išryto

1—3 po pietų

6—9 vakarais.

Phone Drover 7800

Valandos: 8 iki 10 ryto, 1 iki 3 po pietų ir 7 iki 9 vakare.

DR. A. J. TANANEVICZE

Gydo Vyry, Motery ir Vaiky ligas.

Ofisas ir gyvenimo vieta:

3249 So. MORGAN ST. Chicago.

Pigiai parsiduoda KARCIAMA, ant kampo dviejų gatvekarių linijų vietoj. Gerai išdirbta per daugelį metų. Vieta tirstai apgyventa lietuviais ir kitokiais. Parsiduoda greitai laikui, nes važiuoju į kitą miestą. Kreipkitės

2013 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Reikalingas mokinyas prie fotografijos. Po išmokymo galės užimti vietą. Priežastis — išvažiavimas į kitą miestą. Klauskit laišku į "Naujienu" Ofisą, pažymėdami ant kon- verto 245.

1840 So. Halsted St. Chicago, Ill.

3622 S. California Ave., Chicago.

Juožas J. Szlikas

Dabar lankosi rytinėse valstijose, kaipo "Naujienu" keliaujantis agentas.

Dabar jau jis lankosi Wilkes-Barre Pa., ir jojo apylinkėse. "Naujienu" administracijos yra įgaliotas rinkti "Naujienuoms" prenumeratą. "N." Administracija.

J. BRAKNIS

dabar lankosi apie New Yorką, Brooklyną ir jo apylinkes, kaipo "Naujienu" keliaujantis agentas. "Naujienu" administracijos yra įgaliotas rinkti "Naujienuoms" prenumeratą.

"N-nu" Administracija.

NEPAPRASTOS DOVANOS!

Kas užsirašys per mane dienraštį "Naujienu" ir prisūs \$5.00, tas gaus dovaną "Laisvę" arba "Keleivį", t. y. du laikraščius per metus laiko. Taigi už \$5.00 galite prie "Naujienu" dar prisirinkti vieng iš dviejų laikraščių: "Laisvę" ar "Keleivį. Pinigus siųskite šiuo adresu:

J. Braknis

183 Roehling Str Brooklyn, N. Y.

FILIP SURWILLO

kaipo "Naujienu" agentas yra įgaliotas rinkti "Naujienuoms" prenumeratą Rochesteryje ir jo apylinkėse.

"N-nu" Administracija.

MILDA TEATRAS

Halsted ir 32-ra gatvė.

VODEVILIUS ir PAVEIKSLAI

Vodevilius permaina: Pan., Ketver ir Subatoj. Paprastom dienom pirmas floras 10c, Balkonas 5c

Subatos vakarai ir nedėliomis pirmas floras 15c, Balkonas 10c.

SUNKUS LAIKAI

Delei sunkių laikų reikia tau- pyti pinigai ir ant drabužių. Ga- lima įgyti už \$5 ir biskį bran- giau, siutus ir žieminius plo- čius, išėjusius iš mados arba truputį apnešiotus, vertės \$35 ir \$40.00.

S. GORDON,

1415 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Pirma Cash Krautuve

MELROSE PARK, ILL.

Perkanties už "cash" duodame markių. Už 1,000 markių gauti \$3.00 tavoru arba \$2.50 grynais pi- nigais.

Užlaikome visados šviežią mėsą ir valgomus daiktus.

Pagal norą pristatome tavorą į na- mus. Prašome atsilankyti ir persitik- rinti mūsų kainomis.

Kampas Lake St. ir 23-čios Ave.

J. ZALIS ir L. ZUPERKA

MELROSE PARK, ILL.

Tel. Melrose Park 745

5-kių kambarių namelis, 4232 So. Artesian Ave. — Gazas, maudyklė, guntų stogas, didelis tvartas, cemen- to saligatviai ir t.t. \$1,800. Lengvas išmokėjimas. Gauk daledimą per- žiūrėt.

J. McDONNELL

3622 S. California Ave., Chicago.

Sausio Menesyje

Yra geras laikas perkelti savo pinigų į tikrai lietuvišką

TANANEVICZ SAVINGS BANK Namai

Banką, kuri žinoma visiems lietuviams netik Chicagoj, bet visoj Amerikoje ir Lietuvoje, taigi:

TANANEVICZ SAVINGS BANK

3249-53 So. MORGAN ST., CHICAGO, ILL.

Ši Banka yra 17 metų senumo ir jos vedėju ir savininku yra žinomas Jonas M. Tananevicze. Šioje Bankoje atras kiekvienas kuomandagiausį patarnavimą.

Už pinigų padėtus prieš 15 d. Sausio men. mokesime procentą nuo pirmos dienos Sausio men.

Tėvai tegu pasirupina išimti bankines knygučes savo vaikams, broliams seserims, kiti savo mylimoms ypatoms. Galima pradėti taupyti nuo \$1 ir augčiau.

Tananevicz Savings Banke parduodama šipkortės į kraują ir iš ten į Ameriką. Taip pat siunčiama į Lietuvą pinigai. Pinigų siuntimas gvarantuojamas.

SU BANKINIAIS REIKALAIS KREIPKITES Į

Tananevicz Savings Bank 3249-53 So. Morgan St. Chicago.